

CONTRA

nr 5 1988 årg 14 10:-

**Fremskridtsparti på frammarsch
Hunger som politisk skapelse
Nej till videocensur**

FRIHETENS RÖST
— för västerländsk demokrati —

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-6472

Copyright Stiftelsen Contra

Eftertryck endast efter överenskommelse

Ansvarig utgivare

Anders Fjällström

Adress

Box 6082, 102 32 Stockholm
Tel 08-54 95 52 (även 08-751 56 26)
Frihetens röst (telefonsvarare) 08-52 48 99

Prenumeration

65 kronor per år. Inbetalas på postgiro 85 95 89-4
eller bankgiro 261-2638.

Finland: 45 mark per år. Finländskt postgiro 1125
82-9.

Norge: 65 norska kronor per år. Norskt postgiro 1 99
82 77.

Danmark: 65 danska kronor per år. Danskt postgiro 1
69 06 98.

Medarbetare

Styrelseordförande: Géza Molnár

Expedition: Anders Fjällström

Redaktion: Claes Almgren, Christer Arkefors, Carl
G. Holm och Benny Rung

Övriga medarbetare: Dietmar Kröhnert, Bertil
Lindblom, Alf Norbäck, Arne Sundström, Roger
Söderqvist, Heidi Torbergson samt Allan C.
Brownfeld, Washington och Rune Westin, Sydney.

Annonser

Johannes Dirfeldt 0510-520 00

Länskontakter

Blekinge: Se Kronoberg

Bohuslän: Karl Gustaf Kleen 0523-315 10

Gotland: Alf Norbäck 0498-102 06

Gävleborg: Grethe Blomgren 026-27 31 23

Halland: Lennart Flink 035-801 24

Jämtland: Lennart Sundstad 0642-100 49

Jönköping: David Stavenheim 036-18 68 62

Kalmar: Lennart Flink 0480-280 26

Kopparberg: Allan Lennartsson 0226-108 16

Kristianstad: Ola Axelsson 0451-802 65

Kronoberg: Bengt Sjöberg 0372-147 21

Malmöhus: Mats Gunnarsson 0418-229 43

D:o: Dietmar Kröhnert 040-97 33 51

Norrboten: Elisabeth Olsson 0970-340 85

Skaraborg: Frank Wurm 0500-335 44

Stockholm: Claes Henriksson 08-761 28 36

Södermanland: Tibor Somogyi 0152-152 62

Uppsala: Hermann Schulze 018-35 81 28

Värmland: Jan Collander 0570-660 86

Västerbotten: Nina Norlin 0912-300 62

Västernorrland: Herbert Forsström 060-93022

D:o: Stanley Skoglund 060-12 96 94

Västmanland: Michael Berg 021-11 30 73

Älvsborg: Evald Olsson 0531-112 65

Örebro: Karl-Edvard Hellkvist 0531-132 22

Östergötland: Carl G. Holm 013-16 16 46

Danmark: Peter Hartvig 01-10 88 72

Finland: Roger Westman 915-14 97 06

Presslagd 1988-08-08

Vänersborgs Offset AB, Vänersborg 1988

CONTRA-NYTT

Nya böcker

Vi kan denna gång erbjuda två nya intressanta böcker. Dels signaturen "Sune Anderssons" omtalade bok *Anfall mot Sverige*, som på ett realistiskt sätt beskriver en sovjetisk invasion av Sverige. Boken är på 269 sidor och kostar hos Contra 175:- plus porto.

Den andra boken är skriven av ingermanländaren Oskar Himiläinen. Han var bara 17 år då han fängslades av Stalin. I Polen tillfångatogs han sedan av nationalsocialisterna. Han har skrivit en bok som heter *Främmande fosterland*. Boken är på 150 sidor och kostar vid beställning från Contra 125 kronor plus porto.

Enkät om Contra

Tack till alla som svarade på den enkät som vi bifogade Contra nr 3 1988! Den har gett värdefulla synpunkter på hur vi skall utforma tidningen framöver. Och den har också gett en uppfattning om hur Contras läsekrets ser ut! Varje Contra-exemplar läses av 2,5 personer. Och av de personerna anser sig närmare 60 procent vara konservativa och 12 procent vardera liberala respektive nyliberala. Återstående betecknar sig huvudsakligen som "oberoende". Contra har en ganska jämn åldersfördelning bland sina läsare. Varje tioårsintervall har nästan lika stor andel av läsekretsen, men om man tar hänsyn till att den yngsta gruppen (de under tjugo) i praktiken nog ligger mellan 15 och 20, är de allra yngsta läsarna något överrepresenterade.

Moderaterna är inte oväntat det vanligaste politiska partiet bland läsarna, nära 70 procent säger sig sympatisera med moderaterna, men det finns också en del folkpartister och centerpartister bland Contras läsare. Cirka 30 procent är partipolitiskt aktiva.

Hela 40 procent av läsarna har akademisk utbildning och ytterligare 40 procent har utbildning på gymnasienivå.

Och synpunkterna på innehållet i Contra? Den mest lästa och också den populäraste artikeln i Contra nr 3 var Dietmar Kröhnerts artikel om Catalina-affären.

I anslutning till enkäten anordnades utlottning av fem Contra-böcker. De böckerna går till Isak Lindblom, Georg Söderback, Alf Billig, Liliana Driankova och Lars Fherdinand. De representerar verkligen hela landet, från Halland i söder till Hälsingland i norr, från Göteborg i väster till Stockholm i öster!

Adressändring

När Du anmäler adressändring, använd postens portofria blankett eller meddela oss per brev. Postens blankett "Adressändring Svensk Tidning" ska *ej* användas.

Danska Fremskridtspartiet på frammarsch:

Nej till inkomstskatt!

När Mogens Glistrup dömdes till fängelse för skattefusks och för detta uteslöts ur Folketinget ersattes han av den ganska okända Pia Kjærsgaard. Hon hade de senaste åren arbetat inom socialvården. Inom den danska kommunala organisation som ser till att gamla och sjuka kan få hjälp i hemmet – dygnet runt – istället för att låsas in på institutioner som i Sverige.

Knappast någon ens inom partiet trodde att hon skulle rädda partiet ur den djupa vågdal det befann sig i. Pia Kjærsgaard var bara en av fyra fremskridtspartister i Folketinget. Idag, fyra år senare, är Fremskridtspartiet på stark frammarsch. I maj fick partiet sexton platser i Folketinget, och de senaste opinionsundersökningarna har pekat på sympatier över 20 procent av väljarkåren. Politiskt initierade i Danmark som Contra talat med menar att det är Pia Kjærsgaard som har räddat Fremskridtspartiet kvar i dansk politik. Att hon växt snabbt med uppgiften och att Mogens Glistrup idag är en förbrukad andraplansfigur i jämförelse med den värtaliga och mediavinnande nya partiledaren.

gjorde han uttalanden som fick folk att studsa till. Han sade sådant som folk hade väntat på, men aldrig fått höra av någon inom de etablerade partierna. Jag tyckte att det var befriande att någon sa något nytt och friskt, något som skilde sig från vad jag fått höra av olika politiker ända sedan barn- domen. Inte minst berättade han ju att han själv inte betalade någon skatt. Jag var mycket begeistrad över det jag hörde, men jag ansåg inte att jag kunde engagera mig då, eftersom jag hade två små barn. Fremskridtspartiet fick 28 platser i Folketinget efter sitt första val. Men så småningom har det blivit så att Mogens Glistrup blivit lite förbrukad som politisk bras- tändare.

en profil, t ex genom att skriva insändare i tidningarna. Och när jag kom in i Folketinget som Glistrups ersättare blev det intressant att lyssna på mig.

Idag är jag partiets talesman, den som företräder partiet utåt. Mogens Glistrup har en given plats som partiets grundare och "chefsideo-log". Och det respekterar vi honom för, den platsen kan ingen ta ifrån honom.

Danmark skall leva upp till sina förpliktelser gentemot NATO

Nyvalet i maj förorsakades av politisk osäkerhet om Danmarks inställning till medlemskapet i NATO. Hur ser Du på relationerna mellan Danmark och NATO?

–Det är angeläget att vi lever upp till de förpliktelser som medlemskapet innebär. Vi skall vara medlemmar fullt ut. Fremskridtspartiet är det enda partiet som konsekvent har stött NATO under de senaste åren. Vi är det enda parti som konsekvent röstat emot samtliga 23 danska "fotnoter" som behandlats i Folketinget under den tiden. Det har inte ens regeringspartierna gjort. Fotnoterna – reservationer mot beslut i NATO – har gjort att en del andra NATO-medlemmar har varit frågande inför Danmarks hållning till alliansen.

Det var därför en svår besvikelse för oss när Radikale Venstre kom med i den nya regeringen. Det var Radikale Venstres negativa politik mot NATO som förorsakade valet och de borde därför inte ha kommit in i regeringen. Tyvärr innebar den nya regeringskoalitionen att kostnaderna för försvaret skall behållas oförändrade. Det var en annan svår besvikelse för oss.

Här kanske jag – inte minst för svenska läsare – skall inskjuta att Fremskridtspartiet är anhängare av ett starkt försvar. Uppfattningen om vår försvarspolitik har tyvärr färgats av det uttalande Mogens Glistrup en gång gjorde i dansk TV, att allt försvar som behövdes var en automatisk telefonsvarare som på ryska sa "Vi ger oss". Det har *aldrig* varit Fremskridtspartiets politik. Inte ens den första gången partiet gick till val. Fremskridtspartiet har alltid varit

Nedsæt skatten

**Fremskridts
Partiet** >>
-for den
personlige frihed

Du efterträdde Mogens Glistrup sedan Folketingets majoritet förklarade honom som ovärdig sedan han dömts till fängelse för skattefusks. Nu är Glistrup tillbaka i Folketingsgruppen, men Du är främsta talesman för partiet i Folketinget. Hur ser Du på Din och Mogens Glistrups roller idag?

–Var person har sin tid. När Glistrup började sin politiska verksamhet 1973

Det var det som gjorde att jag blev partiets talesman. Just nu är jag den som kan väcka störst intresse för partiet. Mogens Glistrups tid som mediastjärna är förbi. Men det kommer säkert någon annan också efter mig, någon som kommer att svara bättre upp mot vad media kräver.

1978 gick jag med i partiet. Jag satsade så småningom målmedvetet på att skapa mig

anhängare av ett starkt försvar. I Danmark är det numer ingen som missuppfattar vår inställning, men det var först i det här valet som vi ordentligt nådde ut med vår inställning i försvarspolitiska frågor.

Hur är er inställning till den europeiska gemenskapen – och finns det några konflikter mellan Danmarks nära koppling till EG och kopplingen till de nordiska länderna – som ju inte är med i EG?

–Fremskridtspartiet är en varm anhängare av Danmarks medlemskap i EG. Men samtidigt är vi kritiska mot en del inslag i EG. Jag tycker inte att danska ministrar förstår att rätt ta tillvara danska intressen i förhandlingarna med EG. Här beundrar jag mycket Margaret Thatcher, som verkligen framgångsrikt lyckats slå vakt om brittiska intressen i EG-sammanhang.

Jag tror för övrigt att kritikerna har rätt, när de säger att EG leder till en politisk union i förlängningen. Men jag tycker att det är något positivt.

Vad de nordiska länderna beträffar ser jag ingen konflikt. Jag är övertygad om att också de andra nordiska länderna kommer att bli EG-medlemmar.

Skatteprotestpartiet

Fremskridtspartiet har främst gjort sig känt som ett skatteprotestparti. Ni har omfattande skattesänkingsprogram. Kan Du berätta om dem – och hur det skall gå ihop?

–Vi menar att inkomstskatten skall avskaffas helt. Det är principiellt fel att ta ut skatt när resurser skapas. Resursskapande skall inte straffas utan belönas. Skatten skall istället tas ut när resurser förbrukas, alltså vid konsumtion.

Inkomstskatten infördes i ett statiskt, stillastående samhälle, av Venstre (Danmarks motsvarighet till Centerpartiet, red:s anm). Idag lever vi i ett samhälle stadd i snabb utveckling och förändring. Då är inkomstskatten mer skadlig.

Tyvärr är det inte möjligt att avskaffa inkomstskatten med en gång. Och det blir allt svårare att göra det, allt eftersom de statliga utgiftsprogrammen blir mer omfattande. Tidigare arbetade vi för att redan det första året göra alla inkomster under 60.000 kronor skattefria, för att sedan successivt höja den siffran. Tyvärr har de senaste årens skattehöjningar gjort att vi idag inte kan gå längre än till 48.000 kronors skattefrihet det första året. Men den långsiktiga målsättningen står kvar.

Inkomstskatten skall avskaffas.

Inkomstskatten i Danmark är den näst högsta i världen – möjligen kan Sverige tävla med oss – den orimligt höga skatten driver upp lönerna och försvagar vår internationella konkurrenskraft. När jag berättar om danska skatter för utlänningar tror de gärna att de missförstår min dåliga engelska. För vad jag berättar kan ju gärna inte vara sant. Det är viktigt att vi gör något radikalt åt det här problemet. Och vi kommer med många konstruktiva förslag. I anslutning till förra årets finanslov (motsvarighet till budgetpropositionen, red:s anm) lade vi fram 1728 ändringsförslag, de flesta naturligtvis nedskärningar i utgifterna. Efter våra framgångar i valet nu i maj kommer vi in i finansutskottet och då kommer vi kanske inte att lägga fram riktigt så många förslag i Folketinget, men vi kommer att påverka arbetet inom finansutskottet istället.

I grunden är skattestrycket en fråga om vilka prioriteringar vi gör. Och inom Fremskridtspartiet är vi av den uppfattningen att bara några få angelägenheter skall vara offentliga. Främst rättsväsendet, polisen, militären, pensionerna och sjukvården. Huvuddelen av övrig offentlig verksamhet kan privatiseras. Låt mig ge några exempel. Vi motsätter oss att Storabält-bron skall byggas i statlig regi. Anlita istället privata finansärer. Danmarks Radio bör upplösas och det stora oljebolaget Dansk Olje og Naturgas bör privatiseras. Partistödet bör avskaffas och u-hjälpen göras frivillig. Christiania bör snarast upplösas.

Du säger att sjukvården skall bibehållas i offentlig regi. Är inte det ett utmärkt område för privatisering, där privatiseringen kan leda till ökad effektivitet?

–Vi ser gärna privata alternativ till den offentliga vården. Ja, det är sunt och viktigt med ett privat komplement till de offentliga insatserna. Varför ska man för övrigt neka folk att betala för att få bättre vård? Det är ju rimligt att den som vill ska kunna använda sina pengar på just detta. En ökad privat alternativ vårdapparat skulle dessutom verksamt bidra till att minska köerna inom den offentliga vården. Vi har alltså allt att vinna på en utbyggd privat vårdsektor, men vi menar ändå att en offentlig finansiering av vården är en viktig samhällelig grunduppgift.

Frihetspartiet

Fremskridtspartiet startades mycket

som en proteströrelse, ett missnöjesparti. Jag tycker mig märka ett ökat ideologiskt medvetande nu, har jag rätt?

–Partiet startades mycket riktigt som en protest mot skatterna. Vi lever på folks missnöje och det var det missnöjet som Glistrups initiativ byggde på. Vi förmedlar ett genuint folkligt missnöje. Men den politiken skall sättas in i ett större sammanhang. Vi arbetar för maximal personlig frihet. Och personlig frihet förutsätter ekonomisk frihet. Därför är skatterna ett direkt hot mot den personliga friheten.

Den personliga friheten bör vara oinskränkt, så länge man inte skadar någon annan genom att missbruka sin frihet. Ibland hamnar man i avvagningsfrågor. Jag kan nämna ett praktiskt exempel. En del kritiserade oss när vi hösten 1987 röstade för inrättandet av ett obligatoriskt AIDS-register över dem som är HIV-positiva. Men den som är HIV-positiv kan genom detta skada sina medmänniskor, och därför menar vi att det var ideologiskt riktigt att förespråka ett sådant register.

Vi vill sätta medborgarna istället för politikerna i centrum för politiken. Vi behandlar alldeles för många frågor på Christiansborg. Vi folketingsledamöter borde lära oss att hålla fingrarna borta. Vi borde faktiskt bry oss om mindre. Se till att vi får färre, inte fler, lagar.

Vi har t ex konsekvent röstat emot alla lagförslag i jämställdhetsfrågor, för vi menar att det är inte en angelägenhet för staten att lägga sig i. Det är något för medborgarna att klara av själva.

Är Fremskridtspartiet rasistiskt?

En hel del kritik har riktats mot er flyktingpolitik, man har t o m kallat partiet rasistiskt. Vill du kommentera den kritiken?

–Låt mig först säga att vi menar att det inte är en dansk statlig angelägenhet att försörja alla utlänningar som tar sig till Danmark. Vi har därför varit anhängare av en striktare flyktinglagstiftning. Och vi har förespråkat en återgång till den flyktinglagstiftning som gällde tidigare. Den innebär att Danmark tar sitt fulla ansvar enligt de förpliktelser vi åtagit oss gentemot FN, men inte mer.

I Danmark idag har flyktingar företrädesrätt till både bostäder och utbildning. Det tycker vi är fel.

Det är däremot en helt annan sak med dem som kommer hit för att arbeta och

tjäna pengar. De personerna är hjärtligt välkomna. Men de är inte heller en belastning för danska skattebetalare. Det grundläggande felet är att om inget arbete finns så rycker hela den sociala apparaten in och erbjuder nyanlända främlingar ekonomiska garantier – det är unikt och dumt.

Fremskridtspartiet är ett danskt parti och vi arbetar för danska medborgares intressen, inte för utländska medborgares.

Den här inställningen har inte det minsta med rasism att skaffa. Men vi vågar ta upp en fråga som känns angelägen i folkdjupet. Vi har fått många röster på vår rakryggade inställning, inte minst från socialdemokraterna, som tappade 42 000 röster till oss i det senaste valet.

Partitaktiska realiteter

Ni är trots allt ett ganska litet parti, kan ni utöva något inflytande på politiken?

–Ja. Definitivt. Genom vår blotta existens utövar vi ett hälsosamt inflytande på politiken. När partiet bildades och fick 28 platser i Folketinget 1973 stannade skatteökningarna genast upp. När vi mellan 1984 och 1987 bara hade fyra platser på Christiansborg – och dessutom våra mandat var helt ointressanta för att fastställa majoritetsförhållandena – ökade skatterna rekordartat. Sedan septembervalet 1987 har det blivit annorlunda. Regeringens majoritet blev beroende av oss. Skattehöjningarna stoppade upp. Och likadant är det nu. Regeringen måste söka stöd antingen hos oss eller hos socialdemokraterna. Det gör att vi får inflytande.

Er nyckelställning kan väl dock få er i besvärliga situationer. Där regeringen hotar att avgå om ni inte ger den ert stöd – och alternativet är en socialistisk regering.

–Oavsett vilka konsekvenserna blir kommer vi i sakfrågor att rösta efter vår övertygelse. Vår grundläggande utgångspunkt är dock att vi är beredda att ge den nya regeringen vårt stöd. Men vi är inte

beredda att kompromissa med vårt samvete för att den skall sitta kvar om den driver en politik som vi inte kan acceptera.

Hur bedömer Du den inrikespolitiska situationen i Danmark den närmaste tiden?

–Politikerna kommer att visa stor flexibilitet, för att undvika nyval den närmaste tiden. Två val på mindre än ett år är för

Fremskridtspartiet i Danmark slog igenom som skatteprotestparti under Mogens Glistrup. Idag är det Pia Kjærsgaard som leder partiet. Hon menar att det är fel att ta ut inkomstskatt, beskatta konsumtionen istället för produktionen säger hon.

mycket. Alla har därför ett gemensamt intresse av att skjuta nästa val fram till om ett eller ett och ett halvt år. Det har gått mycket bra för Fremskridtspartiet de två senaste valen. Och jag tror att vi så småningom kommer med i regeringen. Inte nu och inte efter nästa val. Men så småningom. Men regeringstaburetter är inte avgörande för oss. Dem kan vi ha eller mista. Det viktiga är att vi kan påverka politiken. Det kan vi i dagens parlamentariska läge.

Finns det några konkreta frågor som är aktuella just nu, där ni kan utöva inflytande?

–Det finns ett lagförslag om reklamfinan-

sierad radio. Det innehåller en fond där bra radiostationer med stora reklamintäkter skall betala in pengar till en fond som skall dela ut pengarna till dem som gör dålig radio. Regeringen vill gärna ha igenom en ny lag om lokalradion och socialdemokraterna är emot. Vi är för reklamradio, men mot en reglering av det slag som föreslagits. Det behövs egentligen ingen lag om lokalradio, bara regler för att fördela frekvenser, så får var och en driva verksamheten på bästa sätt. De som gör bra radio överlever och de som gör dåliga program får lägga ner. Så enkelt är det.

Folketingsgruppen har nu växt till 16 medlemmar, vilka är med där?

–Det är ett brett tvärsnitt av danskar. Men det finns egentligen bara en akademiker, Mogens Glistrup (som är advokat). Det finns en ingenjör också. Viktigt för oss är att det inte är några skrivbordstyper.

Det finns ett Fremskridtsparti i Norge också. Har ni nära kontakter med dem?

–Nej. Carl I Hagen var visserligen här och talade på vårt landsmöte för några år sedan. Och det är möjligt att jag åker till Norge för att tala där någon gång. Men annars följer vi bara med i medierna vad som händer i Norge. T ex Contras intervju med Carl I Hagen häromåret.

Tror du att det finns utsikter för ett Framstegsparti också i Sverige?

–Jag kan inte tillräckligt om svensk politik för att ge ett bra svar. Men visst vore det sunt om också Sverige fick ett framstegsparti.

Och slutligen, hur ser Du på Din uppgift som politiker?

–Jag älskar politiken. Den som inte gör det bör definitivt välja ett annat yrke. Och jag ser varje dag som en ny utmaning.

Intervju: Carl G Holm

Efter intervjun har Folketinget antagit den föreslagna radiolagen. Den fick Fremskridtspartiets röster i utbyte mot löfte om en väsentlig liberalisering av den hårt reglerade danska jordbrukspolitiken fram mot hösten.

Problem med dansk frihet i skolan:

Tvind - en marxistisk drake i skolan

I Sverige riktas mycket kritik mot det monopoliserade skolväsendet. Danmark ses ofta som förebild för ett fritt skolsystem, där föräldrar och elever kan välja skola utan att förlora samhällets stöd till skolutbildningen. En mångdubbelt större andel av de danska skoleleverna går därför i fria skolor. Men allt är inte bara fröjd i det danska skolväsendet. Det finns ett marxistiskt inspirerat skolimperium som blivit en varböld i det danska samhället, Tvind.

I Danmark växer det socialistiska skolimperiet Tvind stadigt. I den idylliska och traditionsrika danska staden Sorø försöker kommunstyrelsen, som har borgerlig majoritet, för närvarande hindra Tvind-koncernen från att etablera sig. Det ser inte ut som om man kommer att lyckas. Tvind har tillräckligt med pengar för att köpa in sig överallt.

Imperiet grundades i slutet av 1960-talet. Genom ett målmedvetet utnyttjande av den synnerligen liberala danska skolagen, som ger kommunerna möjlighet att betala betydande bidrag till barns och ungas utbildning i skolor utanför det offentliga kontroll kombinerat med god kännedom om både dansk skattelagstiftning och aktiebolagslagen har Tvind-imperiets anonyma ledning kunnat etablera sig inte bara överallt i Danmark utan också ute i världen.

I slutet av 1970-talet, till 1985, tog danska media alltsomoftast upp Tvind till intensiv granskning. Aktiva journalister – även i TV – pekade på förhållanden på skolorna som inte hade något med demokrati att göra. De sporadiska presskampanjerna ledde emellertid aldrig till att myndigheterna på allvar tog itu med Tvind, varken när det gällde skattesidan eller de skrämmande villkor som eleverna vid Tvinds skolor måste utstå, med kontinuerlig hjärntvätt och indoktrinering – allt betalt av skatterötta danska medborgare.

Kampanjerna väckte uppmärksamhet, men ledde aldrig till konkreta åtgärder från myndigheterna, sedan man tillkännagivit att man "skulle granska saken". Inget ef-

fektivt skedde.

Fortfarande styrs hundratals miljoner in i Tvind-imperiet, trots att många "Tvind-affärer" under de gångna tjugo åren dragits fram i massmedia. Unga avhoppare har berättat om de "pedagogiska metoder" som de och deras kamrater varit utsatta för. Grannar till Tvind-institutioner har gett förfärande rapporter, om vad som gjort tillvaron till ett helvete för unga danskar som av myndigheterna satts i Tvinds marxistiska skolor.

Frågor med anknytning till Tvind har väckts i Folketinget. Ett Tvind-fartygs skeppsbrott har kostat hela besättningen livet. Tvinds oöverskådliga ekonomi har varit föremål för otaliga artiklars granskning.

De svagaste hamnar hos Tvind

Men trots detta fortsätter välmenande kommunala tjänstemän att skicka den svagaste delen av kommunens socialt belastade ungdomar till Tvinds institutioner. Man resonerar så här: Den aktuella personen har råkat så illa ut att vi måste säga: Vi orkar inte mer. Nästa anhalt är Tvind. Så stänger vi ögonen och låter saken ha sin gång. Var och en av dessa ungdomar beviljas ett stort belopp – mellan 12 000 och 20 000 kronor i månaden, pengar som skickas direkt till Tvind.

En tjänsteman i en kommun på Fyn, som vill vara anonym, har besökt två av Tvinds skolor. Det rör sig om den Maritima gymnasieskolan i Nyborg och folkhögskolan i Juelsminde på Östjylland. I en rapport till kommunstyrelsen skriver han: "Den

maritima gymnasieskolan i Nyborg var inrättad i en gammal sjukhusbyggnad, som ägs av Nyborgs kommun. Byggnaden och inredningen lämnade mycket övrigt att önska. Allt var av mycket dålig standard och underhåll var tydligen ett okänt begrepp."

Skolans fartyg i Nyborg besiktigades och här fick man intryck av förfall och smuts. Inget hade underhållits. Gymnasieskolan i Juelsminde var i betydligt bättre skick, men förfallet kunde dock skymtas. Tjänstemannen fortsätter sin rapport: "De få elever vi fick tala med verkade starkt påverkade av det sätt på vilket skolan drevs. Man får intrycket att hela anläggningen är starkt präglad av sektierism. Spontanitet och naturligt motstånd mot något som kan betraktas som en fix idé kan dock betraktas som uteslutet."

Skolans undervisning granskades också och en analys gjordes av hur "imperiet" satte sin prägel på eleverna. Allt undervisningsmaterial var utarbetat av Tvind. I undervisningen ingick irrelevant inlärningsteknik, som en demonstration av robotkrig i Juelsminde – något som knappast har med folkhögskoleexamen att göra.

Tvind köper in sig

Ett stort antal kommuner – företrädesvis i storstadsområdena – med många hårt belastade ungdomar fortsätter med att köra iväg dessa ungdomar till Tvinds mångfald av skolor, medan de små kommuner där skolorna har köpt in sig är ytterst missnöjda med skolornas verksamhet.

Tvindimperiet byggdes ursprungligen

upp kring aktiebolaget Broocklebank av den marxistiske läraren Amdi Petersen. Det har som nämnts varit möjligt att skaffa fram stora summor till Tvinds verksamhet. Vad pengarna i slutänden skall användas till har danska media aldrig tagit upp.

"Se på Danmarks karta!" heter det i en dansk fosterländsk sång, som bl a återfinns i den danska folkhögskolans sångbok. Den sången sjungs inte på Tvinds folkhögskolor.

En rad av Tvindskolorna har en intressant geografisk placering. Det är på platser där man lätt skulle kunna etablera militära brohuvuden. Här finns anläggningar som omedelbart skulle kunna tas i bruk av landsatta stödtrupper, sedan dessa har "erövrat" skolorna. Våren 1979 publicerade en rad danska tidningar ett manifest som författats av Tvindimperiets grundläggare Amdi Petersen, ett manifest som behandlade den nödvändiga samhällsomvandlingen.

I Jyllands-Posten den 7 augusti 1977 skrev en medlem av Tvinds lärarkollegium: "Kom ihåg att vi har ställt upp ett mycket betydelsefullt livsmål, nämligen att få inflytande på undervisningssystemet i Danmark".

Halvmilitär verksamhet

Då och då har det i pressen dykt upp artiklar om halvmilitära övningar som genomförts på en rad Tvindskolor.

Den 28 mars 1980 publicerade den stora dagstidningen *Politiken* följande intressanta "dementi":

Politiken beklagar en rubrik i tidningen för den 22 mars, med ordalydelsen: Norrmän bygger sovjetisk bas på resa med Tvind. Det framgår av artikeln att en plats som norska elever var med om att bygga i Afghanistan först ett år senare började användas som sovjetisk helikopterbas. När anläggningen byggdes fanns det enligt allmänt tillgängliga upplysningar några tusen sovjetiska soldater i Afghanistan. Den egentliga sovjetiska invasionen av Afghanistan genomfördes först senare. Tvindskolorna vill understryka att det för skolan rörde sig om en form av praktisk u-hjälp.

I den artikel som "dementeras" heter det bl a: "50 norska elever följde den resande

folkhögskolan Tvind till östern under fyra månader för ett år sedan. Tio av eleverna hoppade av i Indien på väg till Afghanistan. De hävdade att projektet "stank". 'när vi fick veta att vi inte skulle kritisera eller tala om ryssarna kände jag det som om vi skulle bli delaktiga i en utveckling som jag inte kunde stödja', säger den tidigare folkhögskoleeleven Hans Bøvje. 'Vi räknade med att anläggningen skulle användas

slöja att Tvindimperiets ledning under en längre tid utsatts för telefonavlyssning. Tidningen publicerade i en av avlyssningsrapporterna uttalanden där Amdi Petersen inför sin högra – eller – vänstra hand, Poul Jørgensen uttryckte sin glädje över att man "när det gällde" alltid kunde vända sig direkt till dåvarande utbildningsminister Ritt Bjerregård.

Också den Tvindaffären försvann

Den marxistiska skolorganisationen Tvind driver bland annat sin utbildning genom att ta med ungdomarna på utlandsresor i nästintill sjöodugliga Tvind-fartyg. Förhållandena är ofta mycket tvivelaktiga ombord och disciplinen marxistiskt hård.

das för förstamaj-parader och liknande.'

'Norrmännen arbetade som regel från tidigt på morgonen till sent på kvällen. Då och då fick de hjälp av afghanska bönder och soldater. De kom på morgonen i samlad tropp med röda fanor', tillägger han.

Denna "dementi" och citatet från artikeln som alltså "korrigerades" är typisk för de otaliga exempel som danska tidningar gett på vad som försiggår inom det marxistiska Tvind-imperiet. Det har emellertid alltid varit fråga om enskilda svalor, ingen av trådarna har följts upp ordentligt.

Direktkontakt med utbildningsministern

För några år sedan väckte det uppmärksamhet när *Ekstrabladet* kunde av-

snabbt från allmän uppmärksamhet. I motsats till den allmänna uppfattningen inom danska hel- och halv röda kretsar är det ett faktum att polisen i Danmark måste ha belastande uppgifter tillgängliga för att kunna genomdriva ett domstolsutslag, som är en förutsättning för telefonavlyssning.

Bakgrunden kan vara denna: Den 19 oktober fick NATOs kontraspionage upplysningar om ett yngre par som under ett besök i Bryssel hade undersökt möjligheterna att inhandla en större mängd radio- och avlyssningsutrustning. Det rörde sig om två danskar som körde i en danskregistrerad bil. När NATO uppmärksammades på saken fick man veta att paret lagt stor vikt vid att anläggningen skulle sända på

en viss frekvens, som uteslutande används för militär radiokommunikation. Bilens nummer skickades ut via Interpol till hela Västeuropa. Dagen därpå observerades bilen i Paris, där den ställdes under bevakning.

Bilen hade parkerats i närheten av det exklusiva Hotel Ritz, där den ene av de två gick in och uppehöll sig i två timmar. Det var inte möjligt att konstatera vem som besöktes på det flotta hotellet. Genom en granskning av hotellgästen fick den franska polisen veta att en dansk minister hade bott i sviterna 1, 2 och 3; av hotellet själv kallad "furstesviten".

Dagen efter, den 21 oktober, skuggades den danska bilen till ett av Paris' specialföretag för radioutrustning. Bilen körs tungt lastad därifrån och skuggas hela vägen till Danmark. Polisen får veta att danskarna köpt en stor radiosändare och avlyssningsanläggning, som kan sända och ta emot signaler på just den tidigare nämnda militära frekvensen. Försäljaren upplyste att köparna var mycket intresserade av hur anläggningen kunde användas som störsändare. De hade fått information om vilken antennhöjd som behövdes och man hade talat om 50 meter.

En och en halv månad efter sitt besök i Paris blev utbildningsminister Ritt Bjerregård under stor uppmärksamhet i pressen hemkallad från en resa i det kommunistiska Kina. Hon måste, som en följd av vistelsen i lyxsviten på Ritz, avgå som minister. Om sambandet mellan Ritt och Tvind skrevs inte en rad!

Kort tid efter denna händelse igångsattes kontinuerlig avlyssning av Tvindkommissariernas telefoner.

Tvind's tvångsanstalter har alltså gång efter gång avslöjats inför den stora allmänhetens förundran. Inte minst från politisk sida har det gjorts omedelbara reaktioner. Men med Tvind har inget hänt. Det stora och konsekvent genomförda marxistiska experimentet fortsätter med finansiering av danska skattebetalare. Så har det gått till från starten, i konsolideringsfasen och så skall det uppenbarligen fortsätta. Gång på gång har media beskrivit Tvind som det är: En marxistisk indoktrineringsanstalt vars like man bara kan finna på Kuba. Tvind har också mycket gemensamt med det Kuba som den borgerliga danska regeringen har ingått ett kulturellt samarbetsavtal med. I Tvindimperiet och på Fidel Castros Kuba lever underklassen

Tvind driver diverse miljöprojekt, bland annat på vindenergiområdet. Det är ett led i den verklighetsfrämmande skolundervisning, som bland annat innehållit övningar i robotkrig i danska småstäder.

mycket magert, medan ledarklassen kör i lyxbilar och tar igen sig i swimmingpools, när de inte underhåller "folket" med timplånga tal.

På Tvindskolorna utbildas Röda brigader till "Dagen". På Tvind finns ständigt en grupp utlänningar utan uppehållstillstånd. På Tvind behandlar man avvikande och asociala element efter förtjänst. De tvingas till självkritik på jättestora möten. Också straffen för förseelser påminner i mångt och mycket om förhållandena i de socialistiska diktaturerna. Hos Tvind ser man lika allvarligt på flykt och flyktförsök som hos "vännerna". Straffet är inte lika hårt, men strängt nog.

Målet är samhällsomvandling

I ett internt dokument, som bara var avsett för den inre kretsen och utarbetat av Amdi Petersen, skriver denne: "Målet för skolornas arbete är att utbilda människor som är i stånd att delta i uppfyllelsen av vår generations historiska uppgift: förberedelse och genomförande av en samhällsomvandling, som representerar början på

ett samhälle där arbetarklassen och deras allierade drar upp riktlinjerna för produktion och kultur."

Dokumentet publicerades i dagstidningen *Information* 1979, till stor irritation för Tvind-ledningen. Det beskriver hur eleverna motiveras för revolutionen.

Amdi Petersen döljer inte att han bl a hämtat sina idéer från bl a revolutionskommittén på Wenshing-gatans skola i Peking. Där menar man att arbetsflit ger eleverna kunskap, att hålla disciplinen ger arbetsglädje och främjar enighet och kamratskap. Amdi Petersen understryker dock att Tvindskolornas situation är en annan än kinesernas, eftersom Kina är ett socialistiskt land, medan man i Danmark befinner sig i en "kampfas". Han understryker att sådant som läskunnighet kommer i andra hand. Eleven måste först och främst utveckla sin förmåga att uttrycka sina erfarenheter i dialog med sina kamrater och sina lärare. Som den tredje viktigaste punkten sätter Amdi Petersen förmågan att kunna skriva. Han tycker också att språkkunskaper är viktiga, men skriver bl a följande om engelskundervisningen:

"Efter en kort tids skolgång blir det nödvändigt för eleverna att förstå vissa grundläggande ord på engelska. Detta har

inte att göra med att vi vill vara internationalister, utan helt enkelt med att amerikanerna från USA i den grad präglar vårt språk. Barnen måste lära sig det språket för att bättre förstå sig på det samhälle som de skall medverka till att störta. Vi vinner inget åt den revolutionära rörelsen genom att strunta i det engelska språket, bara för att USAs regering och makthavare talar det."

Amdi Petersen skriver vidare i sitt inre papper att inlämningen bör påbörjas redan medan eleverna är små. Han skriver att Tvindskolorna inte i undervisningen bör dölja vad de håller på med. Huvudmotsättningen mellan de besuttna och de fattiga kan lika väl framgå ända från början. Inte bara är det så att barnen upptäcker skillnaden, de vägrar att acceptera den.

Kamratdomstolar

Amdi Petersen lägger stor vikt vid värdet av elevernas inbördes kritik. Gemensamma möten där enskilda elever utsätts för psykiska och fysiska ingrepp "från kamrater", som i kör ropar skällsord, är ett inslag i Tvind-skolornas pedagogik. Exemplet är många. Låt mig bara nämna ett par på hur man grovt straffar barn och unga i Tvindimperiet. Exemplet är hämtade från dagspressen.

En pojke som ställt sig "utanför gemenskapen" genom att skriva ett brev till sina föräldrar om förhållandena på ett Tvindfartyg på väg till Afrika inkallades till en kamratdomstol, sedan läraren läst brevet innan det skickades iväg. I en timmes tid slängde eleverna runt med honom, eftersom han inte vill erkänna sin illojalitet. Han bands och placerades hos fartygets get. Där fick han överväga sina försyndelser.

Två elever straffades under en Irlandsresa. De slängdes av skolans buss sent på natten. Med några hundralappar på fickan fick de ta sig tillbaka till Danmark och Bustrups gymnasieskola bäst de kunde. Straffet utmättes eftersom de två fjortonåringarna under en utflykt blivit våta och ville byta till torra byxor. Bustrups gymnasieskola har sedan beklagat vad som inträffade, men först sedan pressen intresserat sig för saken.

Peter Hartvig

Syriens diktator: Hafez Assad

Syriens president Hafez Assad har styrt sitt land med järnhand i inemot tjugo år. Han bygger sin makt på armén och säkerhetspolisen.

I 20 år har Syrien styrts av Baath-partiet - en panarabisk, pseudo-marxistisk organisation under ledning av diktatorn Hafez Assad, idag landets president.

Syrierna vet mycket litet om sin president. Den enda kontakt folket har är de otaliga bilder som översvämmar landet. I Damaskus finns hans porträtt på alla offentliga byggnader, i hotell, skolor, sjukhus och polisstationer. Diktatorn hör och ser allt.

Syriens folk har för länge sedan resignerat och är ointresserade av vem som sitter vid makten. De vill helst glömma nuet, krigstillståndet, arbetslösheten, dyrtiden, inflationen och terrorn som dagligen hemsöker dem.

Före oktoberkriget 1976 var Assad-regimen en symbol för det samlade arabiska motståndet mot Israel och Assad en ny Nasser. Efter kriget förlorade Syrien områden som fortfarande är ockuperade av Israel.

Kvar trots prestigeförlust

Trots prestigeförlusten sitter Assad kvar vid makten. Hans förmåga att klamra sig fast som landets ledare beror på hans förmåga att kallt analysera problemen, något som andra arabledare aldrig lyckats med. Han har ett utpräglat sinne för detaljer, ett gott minne något som en gång Henry Kissinger fick erfa i sina många och hårda förhandlingar med diktatorn. Han är hänsynslös, maktlysten och despotisk. Han är en arbetsmänniska med stark fysik. Trots att Baath-partiet är anti-religiöst är han en god muslim som tror på Allah, men också på horoskop och sin

lyckostjärna.

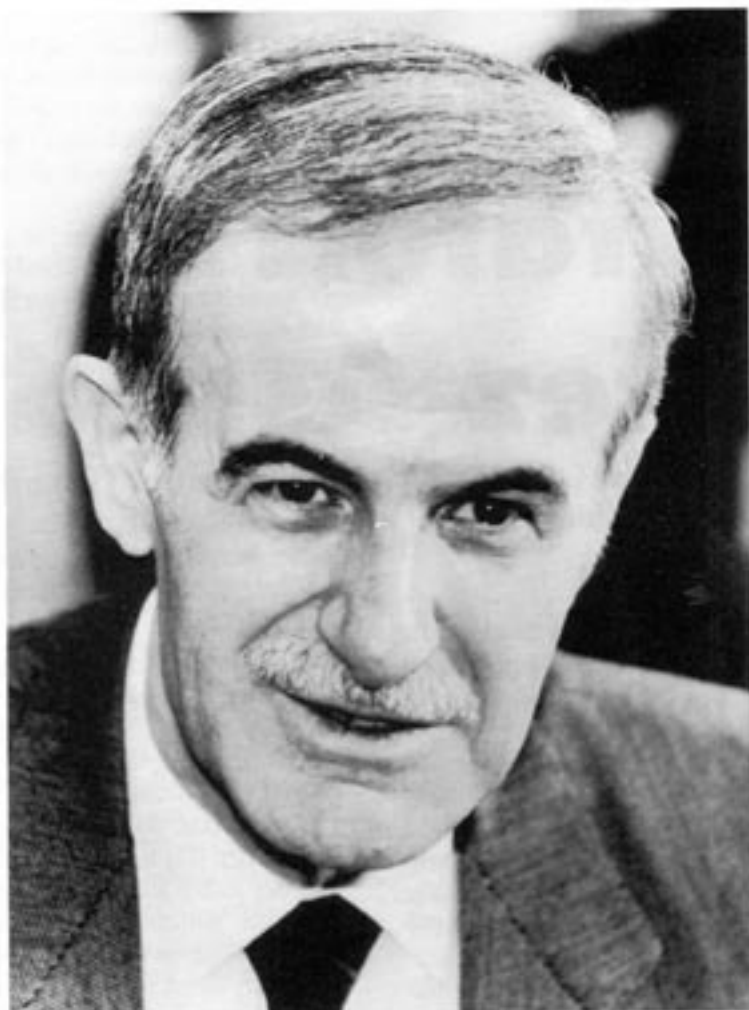
Assad stöder sin diktatur på starka grupper inom armén, säkerhetspolisen och fanatiska anhängare inom partiet, som under hans ledning är den mest radikala, politiska organisationen i arabvärlden.

Hafez Assad föddes som son till en bonde i den lilla bergsbyn Kardaha, sydväst om staden Latakla vid Medelhavet. Familjen tillhörde en krigisk sekt, Alawieterstammen, som i århundraden spelat en politisk roll i Syrien. Fadern var en fanatisk motståndare till den tidigare franska mandatmakten och farfadern hade kämpat mot det turkiska förtrycket och tvingats fly till Jemen. Familjen bestod av åtta barn. Som de flesta bönder var de fattiga och för Hafez fanns endast en möjlighet att försörja sig. Militäryrket lockade honom och 22 år gammal blev han antagen som aspirant vid militärakademien i Homs. Senare fortsatte han sin militära utbildning vid den nyinrättade flygkademin i Aleppo.

Partimedlem från 16 års ålder

Redan som yngling var han intresserad av politik. 16 år gammal anslöt han sig till det nybildade, nationella Baath-partiet (namnet betyder "uppståndelse").

Partiet kom från första början i konflikt med landets starka kommunistparti, styrt av Moskva och var nära att bli krossat under det blodiga inbördeskriget 1958. Räddningen kom från Egypten och Nasser, som erbjöd de besegrade Baath-anhängarna asyl i landet. Bland officerarna som flydde var Assad. Som stridsflygare införlivades han i egyptiska flyg-

Syriens diktator Hafez Assad har styrt sitt land med järnhand i tjugo år med det socialistiska Baath-partiet vid makten. Assad har gjort Syrien till ett sovjetiskt brohuvud i Mellanöstern

vapnet.

I Kairo inleddes förberedelserna för den kupp som skulle föra dem tillbaka till makten i Syrien.

När Syrien tillsammans med Egypten och Sudan bildade "Förenade Arabrepublikerna" kunde Assad och hans officerskamrater återvända och ställa sina krafter till förfogande. Assad upptogs i regeringen och utnämndes till sjöfartsminister.

Med Egypten och Nassers stöd kände sig Baath-partiet allt starkare. En statskupp förde två av partiets ledare till makten. En utrensningssaktion igångsattes av "nasseranhängare" bland officerskåren, som blivit allt mer obekväma för partiet.

Maktkampen inom partiet rasade för fullt, flera av ledarna ansåg sig utsedda att leda landets öde. Assad avvaktade utvecklingen och bidade sin tid.

År 1966 utnämndes han till general i armén och övertog samtidigt försvarsministerposten och blev därmed landets

mäktigaste man.

Sexdagarskriget

Under sexdagarskriget tappade regeringen i Damaskus fullständigt huvudet. Armén tvingades uppe nyckelställningen Kuneitra på Golanbergen – vägen till Damaskus låg öppen för de israeliska pansarstyrkorna. Panik utbröt i Damaskus, regeringen med presidenten i spetsen flydde till hamnstaden Homs.

Assad befann sig hela tiden i Damaskus och avvaktade kallblodigt händelsernas utveckling.

Framryckningen mot Damaskus blev aldrig av. Stridshandlingarna avstannade med Israel som segrare.

Faran var över. Assad vädjade till flygvapnets officerare, att lojalt samarbeta för att återställa ordningen, samtidigt som han utlovade officerskåren stora förmåner, högre löner och ett lyxöst liv.

Ännu var tiden inte inne att gripa den politiska makten. Tillfället kom först när regeringen gör sitt andra stora misstag.

I oktober 1970 fick armén order att undsätta den palestinska gerillan som kämpade mot kung Husseins styrkor i Jordanien. Starka pansarförband trängde in i landet men stoppades av jordanska armén med stora förluster för angriparen, som tillsammans med gerillan drevs tillbaka över gränsen.

President sedan 17 år

I november samma år utsågs Assad till premiärminister och i mars 1971 valdes han till landets president.

Han inledde sin regeringstid med att brutalt upplösa den gamla regimens säkerhetspolis och passade samtidigt på att rensa ut opålitliga officerare. En ny säkerhetsstyrka ur armén organiserades under ledning av brodern Rifaat. Styrkan fick namnet "Republikanska kompaniet". Idag uppgår denna elitstyrka till cirka 40000 man – ett slags garde för presidenten. Styrkan ligger förlagd utanför Damaskus för att snabbt kunna ingripa mot varje försök att störta Assad.

För två år sedan omorganiserades kåren och ställdes direkt under Assads befäl. De flesta av dessa säkerhetspoliser/militärer är rekryterade från Alawieterstammen, som alltid varit lojala mot familjen Assad.

Polistrupporna är bäst betalda i Syrien. Deras makt är obegränsad. De kan arresteras och fängsla vem som helst, utan domstolsförfarande och är en skräck för befolkningen, som varje dag upplever terrorn.

Vid ett kuppförsök 1976 ingrep Assad med hårdhandskarna – tusentals oskyldiga människor kastades i fängelse – hundratals mördades, andra drevs i landsflykt.

Utan stöd från polisen och armén skulle Assad aldrig kunna behålla makten. Stöd får han också från Sovjetunionen med militär utrustning och pengar. Ryska, östtyska, tjeckiska och kubanska militära rådgivare finns i tusentals. Sovjets ambassad är den största i Mellanöstern. Som chef för beskickningen är en armégeneral som samtidigt är medlem i den syriska generalstabens.

Syrien är idag ett sovjetiskt brohuvud i Mellanöstern.

Björn Arrhén

SVERIGE-NYTT

Contra notisavdelning har sammanställts av Carl G Holm. Den innehåller sammanfattningar och kommentarer till händelser i världen. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är sammanfattningar av originalkällan, för såvitt inte annat markeras med citationstecken.

Byråkrater sysselsätter varandra

Många byråkrater och politiker kan ordna sysselsättning åt varandra genom att syssla med sådant som alla normala människor fattar beslut om på två minuter, eller inte ens finner det värt att fatta något beslut alls...

I Stockholm finns det en nyöppnad biljardhall på Söder. Biljardspporten (Biljardförbundet är medlem i Riksidrottsförbundet) har haft ett visst uppsving på senare år och marknaden ökar, efter en ganska lång nedgångsperiod. Det är den fjärde biljardhallen i Stockholm, som bara för något tiotal år sedan hade ett dussintal hallar. Biljardhallarna konkurrerar med varandra om att ordna bra förutsättningar för spelarna. Inte bara biljardbord utan också servering, andra förströelser vid sidan av osv. En sådan förströelse är automatspel. Sedan några år är automatspelen reglerade in absurdum. För det första är det förbjudet för personer under 18 år att spela, trots att allt rimligt förnuft – liksom erfarenheterna innan förbudet – säger att det är just ungdomar under 18 år som är de som har mest nöje av automatspel. För det andra är det o m förbjudet att erbjuda frispel för dem som gör en bra insats på automatspelen, frispel stimulerar speldjävulen hävdar våra allvetande politiker. Ingen har dock någonsin kunnat vinna pengar på automatspel i Sverige (man måste skilja på automatspel och spelautomater, som är en helt annan sak).

Den nya biljardhallen hade – som sina konkurrenter – avsatt en liten hörna för automatspel. Vederbörligen avgränsad så att inga ungdomar skulle komma åt den förbjudna frukten. Och dessutom med planer på att stänga av strömmen efter ett visst klockslag så att förlustelserna inte skulle kunna ta sig alltför sena uttryck.

Biljardhallen betalade pengar till kom-

munen för att få tillstånd till automater, men de pengarna visade sig bara vara en avgift för att få frågan om tillstånd prövad. Kommunen saute igång den stora apparaten med byråkrater från ett otal myndigheter för att yttra sig. Ärendet skickades av socialnämnden – genom socialförvaltningen – på remiss till sociala distriktsnämnden, polisen, skolförvaltningen och fritidsförvaltningen. Alla utom fritidsförvaltningen tillstyrkte tillstånd. Fritidsförvaltningen satsar varje år miljoner i bidrag till SSU, Unga Örnar, IOGT-NTO m fl organisationer och vill naturligtvis att de egna skyddslingarna skall ta hand om ungdomarna. I sitt skrivna yttrande sade man att det var olämpligt att ungdomar samlades utan "vuxenkontroll" på ett och samma ställe. Undrar hur det går till på ett SSU-möte? Sitter en partiombudsman och övervakar ungsocialisterna så att de inte hittar på några dumheter? Socialförvaltningen åkte själv ut och granskade biljardhallen och konstaterade att spelarna nästan samtliga var över 25 år. Det var alltså ingen samlingsplats för ungdom.

Socialförvaltningen (tjänstemännen) tillstyrkte därför tillstånd, men politikerna i socialnämnden sa nej. Söders biljardhall AB får alltså inte ha några automatspel, som alla konkurrenterna har, och som finns

på ett otal andra ställen. Ja t o m på restaurangerna längs våra vägar kan det finnas dussintals automatspel.

SSU och ungdomsbostäderna

I en sexrumslägenhet på Upplandsgatan i Stockholm huserar diverse SSU-organisationer. Lägenheten förefaller inte utnyttjas till mycket annat än att vara upplag för flygblad och affischer till kamp mot bristen på ungdomsbostäder. Den brist som i huvudsak skapats genom att den socialdemokratiska regeringen ger ekonomiskt stöd för att sanera bort små och billiga ungdomsbostäder för att ersätta dem med större, flottare och dyrare bostäder eller – föreningslokaler. Stockholms fritidsförvaltning betalar årligen över 200000 kronor i bidrag till de SSU-föreningar som disponerar lokalen. Lägenheten har – det är uppenbart – moderniserats till toppskick, men den har förfallit svårt genom vanvård. Möjliga matrester, skräphögar och diverse bråte fyller stora delar av lokalen. En del av utrymmet används som lager för handlingar för småföreningar bak till 1972 och andra delar som upplag för utrangerade kontorsmaskiner. I en lägenhet där hyran ligger på cirka 1500 kronor per kvadratmeter.

En förutsättning för att fritidsförvaltningen skall betala bidrag till ungdomsorganisationers lokaler är att det inte förekommer förtäring av alkoholhaltiga drycker. Det hindrar inte att det hos SSU

SSU för kampen för fler ungdomsbostäder från en underutnyttjad sexrunslägenhet som skulle kunna bli utmärkt bostad för många ungdomar.

finns kartongvis med urdruckna vinflaskor staplade i ett hörn av lokalen.

Nej till mat och dryck!

"Ät och drick hur mycket du vill för 350 kronor!" Den annonsen blev för mycket polisen i Mjölby. Det var restaurangen Oni's som satte in denna konsumentvänliga annons i ett lokalt blad. Det blev för mycket för lagens och moralens väktare. Polisintendent Jan-Olof Jacobsson dementerade raskt allt tal om att det skulle råda polisbrist i landet genom att fermt ingripa mot det fräcka tilltaget att erbjuda restaurangbesökarna "extrapriser". Jacobsson kontaktade omgående länsstyrelsen, där byrådirektör Boo Lindholm också fick dagens sysselsättning räddad. "Det är utan tvivel en utmanande annonsering som kommer i konflikt med lagen om handel med drycker" sade Lindholm och menade att annonsen uppmuntade och stimulerade till dryckenskap! Restaurangen har dock inte tillstånd att servera sprit och sådant ingick alltså inte, enbart öl eller vin.

(Östgöta-Correspondenten)

Landsting gräver upp annans infart

I Lysekil har Bohusläns landsting köpt 7360 kvadratmeter mark av Torsten Jansson. Marken används för att bygga ett sjukhus. Torsten Jansson sålde marken med undantag för en kontorsfastighet, parkering och utfart till fastigheten. Det området var på 960 kvadratmeter. När sjukhusbygget satte igång lade landstinget helt sonika beslag också på utfarten till

Janssons fastighet. Trots att fastighetsdomstolen i Göteborg fastställt att landstinget inte hade rätt till marken. Man grävde upp Janssons tillfartsväg och använde området för schaktmaskiner, trots protester. Landstinget hävdade att Janssons utfart gick i en annan riktning och att det var den marken som avsågs i kontraktet. Men i stadsplanen framgår det tydligt vart utfarten går. Och dessutom, den mark som landstinget hävdar vara Janssons utfart har landstinget redan hunnit sälja vidare till en annan köpare!

(Bohusläningen)

Kommuner tackar nej till nyinflyttade

Den kommunala förköpsrätten till fastigheter blir mer och mer ett godtyckets redskap i händerna på maktthungriga kommunalpampar. En av dem som vet besked är chefen för Västkustens Turistråd i Göteborg, Leif Forsberg. Han köpte ett hus i Grundsund i Lysekil, men fastighetsnämnden i Lysekil bestämde att Forsberg inte hade för avsikt att bosätta sig där, utan bara använda det som fritidsbostad. Han försäkrade motsatsen, men kunde naturligtvis inte innan han flyttat in bevisa motsatsen. Fastighetsnämnden kunde med hjälp av förköpslagen se till att två personer som redan bodde på platsen fick köpa huset istället. Lysekils kommun har vid minst ytterligare ett tillfälle agerat på ett liknande sätt och i Sotenäs kommun, också i Bohuslän, nekades en familj att köpa ett hus i Hunnebostrand med samma motivering. Familjen klagade till regeringen, men regeringen fastställde kommun-

ens förköp, den satte mer tilltro till kommunens påstående att familjen inte tänkte bosätta sig i huset än familjens försäkran att så var fallet. Inte att undra på att kustkommunerna tappar befolkning!

(Bohusläningen)

Manipulerad statistik om telefonavlyssning

Att det är mycket tvivelaktigt som händer i skuggan av utredningen av mordet på Olof Palme är väl uppenbart för alla som följer tureterna i Ebbe Carlsson-affären. Här en helt annan sak, som inte har det minsta med Ebbe Carlsson att göra. Regeringen skall varje år avge en rapport till riksdagen om hur omfattande telefonavlyssning som förekommer. I förra årets rapport redovisades 213 fall rörande misstanke för grovt narkotikabrott och 15 fall rörande misstanke för mord eller grovt rån.

Men, och här kommer det oroande, dåvarande justitieminister Anna-Greta Leijon förklarar att siffrorna exkluderar "alla dem som fått sina telefoner avlyssnade i samband med spaningarna efter Olof Palmes mördare". Det är lätt att läsa mellan raderna att det varit fråga om ett mycket stort antal avlyssningar som genomförts på mycket lösa grunder.

Seriösa lägenhetsförmedlare

Med anledning av artikeln om bostadspolitiken i förra numret av Contra har en privat lägenhetsförmedlare hört av sig. Han vill göra några påpekanden med anledning av artikeln. Dels att det finns seriösa företag i branschen. Sammanlagt ett tjugotal i hela landet. Det är framförallt i Stockholm som de tvivelaktiga företagen har växt upp. Dels är det inte helt korrekt att de privata företagen inte får förmedla förstahandskontrakt. Det går nämligen för sig att förmedla förstahandskontrakt för lägenheter som inte är finansierade med statliga lån. Det kan röra sig om en handfull förstahandskontrakt som en förmedlare på det sättet kan ta hand om varje år, eftersom nästan alla lägenheter är finansierade med statliga lån. Men den formella möjligheten finns.

Vad som irriterar branschen mest är kommerskollegiums prisreglering. I våras höjdes tillåtet pris för förmedling av lägenhet eller villa från 600 till 650 kronor och för rum från 200 till 225 kronor. Sedan den senaste höjningen gjordes för tre år sedan har exempelvis priserna på eftertextannonser gått upp med 30 procent.

UTLANDS-NYTT

Najibullahs bror hos gerillan

Redan innan Sovjets beslut att dra sig ur Afghanistan blev det klart att den kommunistiske presidenten Najibullahs bror Mohammad Seddiq och hans hustru hoppat av till gerillan. Familjebanden i Afghanistan är mycket starka och det är därför en mycket anmärkningsvärd händelse.

(Arbetet)

Kapitalistisk utvecklingsfond

I Hongkong drivs *Templeton Emerging Markets Fund* av J. Mark Mobius. Det är fråga om ett investeringsalternativ med en lite annorlunda profil. Fonden satsar tillgångarna i företag som är verksamma i u-länderna. Fonden är med andra ord ett redskap för att sprida kapitalistiskt tänkande till de länder som mest behöver det.

Men tyvärr vill alla länder inte vara med. Många av de länder som mest skulle behöva tillflöde av utländskt kapital accepterar inte investeringar från fonden. Eller ställer upp villkor som fonden inte accepterar, t ex att man inte får dra sig tillbaka från en investering inom tre år – och fonden drivs enligt strikt kapitalistiska principer, dvs det skall vara möjligt att dra sig ur en investering omedelbart om så skulle befinnas vara lämpligt.

Templeton startade med ett kapital på 107 miljoner dollar i början av 1987. Signifikativt nog har 25 procent av kapitalet placerats i Hongkong-företag, medan ytterligare 20 procent finns i företag noterade på börsen i London, men med minst hälften av sin verksamhet i de 80 länder som av FN definieras som "emerging markets" (växande marknader). Mobius säger att det tyvärr inte är möjligt att direkt placera pengarna i de områden där de bäst skulle behövas, dels beroende på brister i kapitalmarknaderna, dels på grund av myndigheternas restriktioner. Men myndigheternas styrning minskar, det är ett gott omen om vår framtida verksamhet, säger Mobius.

Tyvärr har resultatet inte varit särskilt lysande det första året. Fonden startade vid en synnerligen olämplig tidpunkt, innan den stora börskraschen, som slog särskilt hårt mot Hongkong-börsen. Men sedan

börskraschen har en hel del av värdet återhämtats.

(Forbes Magazine)

Datorer till öst

Det råder exportembargo på datorer till Polen. Det är den västerländska tekniköverföringsorganisationen Cocom som har restriktioner för alla annat än de enklaste persondatorerna (för exempelvis en IBM PC AT råder exportförbud). Men det finns kryphål som blivit till en viktig inkomstkälla för många polacker. Den som köper en dator för privat bruk brukar få exporttillstånd – snabbt dessutom. Nu sätts den här möjligheten i system och polska staten köper upp privatpersonernas datorer. Det är stora pengar i omlopp.

70 procent av flygfrakterna mellan London och Warszawa består av "privata" Amstrad-datorer. Ett Taiwan-baserat företag sålde 1500 datorer till Polen förra året!

Affärerna kan gå till på följande sätt: En dator kostar 15 000 kronor. På den svarta marknaden motsvarar det ungefär två miljoner zloty. Köparen skaffar dollar på den svarta marknaden och ordnar med en dator. Datorn kan sedan säljas (till staten) för sex miljoner zloty. På vinsten betalar man en miljon zloty i skatt. Men nettovinsten blir tre miljoner zloty, något som det kan ta tio år för en vanlig polack att tjäna ihop!

(Wall Street Journal)

Privat företagsamhet i rymden

Maxime Faget blev 60 år 1981. Han arbetade vid NASA och drog slutsatsen att han aldrig skulle få vara med om att bygga en rymdstation innan han blev pensionerad. Därför tog han saken i egna händer och startade företaget Space Industries, som nu har den första amerikanska rymdstationen under byggnad. Han har både Boeing och Westinghouse som samarbetspartners och har nyligen fått uppbackning genom att kongressen anslagit medel för experiment som skall utföras ombord på den nya privatägda och privatfinansierade rymdstationen. Det är ett strikt kommersiellt företag och Faget har dragit slutsatsen att det inte går att tjäna pengar på en rymdstation som måste

innehålla alla de system som behövs för att hålla människor vid liv. Det kommer därför att bli en automatisk rymdstation. Men med ungefär 25 kubikmeter luft tillgänglig för experiment och kommersiell verksamhet i rymden.

Ny samarbetspartner för gerillan?

I Angola drivs nu förhandlingar över befrielseörelsen UNITAs huvud. USA, Sydafrika, Sovjet och Kuba är inblandade. Utöver Angolas framtid har också Namibia tagits in i förhandlingarna. För att möta de nya bistrare vindarna från den tidigare samarbetspartner Sydafrika har UNITA allt mer vänt sig till Zaire. Flygplan är på väg att transportera åtskilligt av det tidigare UNITA-högkvarteret i Jamba (som ligger nära namibiska gränsen) till en plats i närheten av Zaire. Där har också UNITA kontrollen över sin viktigaste intäktskälla, diamantruvorna. Ett problem är dock att UNITA-ledningen, som huvudsakligen tillhör Ovimbundofolket, inte är i sin egen stams hemtrakter efter flyttningen.

Trots att resonemang förs om reduktion – eller tillbakadragande – av de kubanska trupperna från Angola har under senare tid de kubanska styrkorna ökat med ungefär 5000 man. De nya styrkorna används huvudsakligen för att skydda de amerikanska och franska oljebolag som är verksamma i Cabinda-området.

(The Economist)

Den guidade turen

Sovjet bjöd för en tid sedan in en grupp på 25 västerländska journalister från Moskva och New Delhi på en resa i Afghanistan. Det var innan det sovjetiska tillbakadragandet hade börjat. Det skulle bli en veckolång resa och det hela började med att gruppen transporterades till Khost i östra Afghanistan. Ett "hett område", eftersom gerillans vapentransporter går genom området.

Journalisterna förevisades vraket av ett civilt passagerarflygplan med 36 passagerare som skjutits ned av gerillan. Tyvärr visade det sig att ett par av journalisterna inte bara var ryskunniga utan också flygkunniga. De kunde snabbt konstatera att "passagerarflygplanet" var ett sovjetiskt transportflygplan av typen Antonov-26.

Det gick inte bättre när journalistgrup-

pen förevisades den Stinger-robot med vilken planet skjutits ned. De flygtekniskt bevandrade kunde snabbt konstatera att roboten aldrig avfyrats.

Trots att Stinger-robotar avfyras från marken hade reseledningen skaffat fram ett vittne som skulle bekräfta att det sovjetiska planet skjutits ned av pakistanska F-16-plan. Också här gick det snett för reseledningen. Journalisterna hade med sig bilder på sovjetiska och amerikanska plan och det visade sig att vittnet inte kunde se skillnad på olika flygplanstyper.

Resan avbröts efter 48 timmar istället för planerade sju dagar.

(Deutschland Magazin)

Hungerstrejk utanför svenska ambassaden

I våras hungerstrejkade författaren Rune Andersson ("Rättsstat i upplösning", Contra förlag) i två veckor utanför svenska ambassaden i Köpenhamn. Enda gången hade kontakt med den svenska ambassadpersonalen var när de kom och bad honom flytta på sin bil. Det var nämligen tidsbegränsad parkering på två timmar utanför ambassaden.

Rune Andersson har under de senaste åren fört en intensiv kamp i fallet Erik Andersson, en gymnasielärare som åtalats och dömts på tvivelaktiga grunder i Sollentuna och där Svea hovrätt sedermera vägrade att pröva fallet i laga ordning – vilket ledde till att Högsta domstolen gjorde en tillrättavisning om "grovt rättegångsfel" (Fallet finns närmare beskrivet i Contra nr 6 1985). Han har bl a fört kampen i form av en serie mycket fräna flygblad som spritts i Stockholmsområdet. Flygbladen har gått till hårt angrepp mot åklagare och domare i fallet Erik Andersson (Rune och Erik är inte släkt med varandra).

I våras kallades Rune Andersson till förhör med Stockholms-polisen med anledning av flygbladen. Han begärde dels

att få använda sin bandspelare under förhören, dels att Erik Anderssons hustru Dorothy skulle vara hans juridiska ombud. Han vägrades bägge delarna och yrtrade därefter inte ett ord under förhören. Det var när han kallades till förnyade förhör som han istället begav sig till Köpenhamn för att protestera mot det system som varken garanterade hans eller Erik Anderssons juridiska rättigheter. Hungerstrejken fick betydande uppmärksamhet i tidningar och etermedia i Danmark. I Sverige förbigicks saken med tystnad.

Flyktingar söker sig till Son Sann

300 000 flyktingar från Kambodja lever idag i Thailand. De flesta lever i läger som har någon koppling till de olika gerillagrupperna. Det är därför intressant att se vilka läger som har de största flyktingskarnorna. Det sägs ju ofta att de röda khmerernas gerilla är den starkaste. Det är möjligt

att dess hårdföra män är starkast i Kambodjas djungler, men inte vad beträffar sympatierna hos Kambodjas folk, som rimligen lärde sig ett och annat under de år då de röda khmerernas terror härskade i Kambodja.

Om man ser på flyktinglägren i Thailand så har Nationella Befrielsefrontens ("de vita khmererna" under ledning av Son Sann, den högerinriktade gerillagruppern) 173 000 flyktingar i sina läger. I det Sihanouk-vänliga lägret finns 53 000 flyktingar och i de röda khmerernas läger 72 000. Dessutom säger samstämmiga rapporter att flyktingarna i de röda khmerernas läger till övervägande delen vill flytta till de andra lägren, men att de hindras att göra det.

Det hävdas att en del av missnöjet beror på att en del av livsmedelssändningarna till lägren slussas vidare till de röda khmerernas soldater inne i Kambodja och att det därför råder livsmedelsbrist, trots att FN och den thailändska regeringen ser till att flyktingarna får tillräckligt med mat.

(The Economist)

Pälshandel

Den sovjetiske patriarken Pimen, ledare för den rysk-ortodoxa kyrkan och betrodde av regimen, väckte i vintras uppmärksamhet när han i en av Moskvas valutabutiker inhandlade en päls för 64 000 dollar.

(Wurmbrands rundbrev)

LB

ALLA DESSA HUNGRANDE...

Hur många miljoner ytterligare ska behöva dö av svält innan världen inser att svälten inte beror på naturkatastrofer, utan har politiska orsaker?

Växtsjukdomar, insektssvärmar, dåligt väder och utmattade jordar har plågat människan under nästan hela historien. Någon har uppskattat att mänskligheten drabbats av 750 hungersnöder sedan civilisationens begynnelse för 6 000 år sedan. I genomsnitt blir det en vart åttonde år. Många människor har mist livet i den mest grundläggande olycka som kan drabba oss - en skördekatastrof.

Men en sak som vi borde vara medvetna om idag är att denna form av miljöhot inte längre behöver hota våra liv. Människan har utvecklat en lång rad av hybridutsäde, insektsgifter och kemiska gödningsämnen, samtidigt som odlingstekniken utvecklats, något som gör att vi inte behöver drabbas av någon skördekatastrof. Människan har lärt sig att konstbevattna och leda om vattnet. Hon har lärt sig att skydda jorden och tillämpa växelbruk. Detta kan göras antingen teknikintensivt och dyrt eller billigt och arbetsintensivt. Det är inget som bara kan användas i de rika länderna. Och dessutom, om olyckan skulle vara framme har människan utvecklat en hel serie av lager- och transportapparater, så när skördebakslaget är framme kan hjälp utifrån rädda oss från svält.

Genom dessa metoder håller de flesta i vår värld en näringsstandard som håller nöden borta. Men i en del områden har effektiva metoder för odling och distribution av jord aldrig genomförts. Och i nästan alla de fallen kan man peka på en orsak till misslyckandena: Politik. Staten har spelat stor roll i nästan varje hungersnöd under de senaste femtio åren.

Ibland utnyttjar tyranner hungersnöd direkt som ett politiskt medel att göra sig av med politiska motståndare. I andra fall underordnas medborgarna ideologiska mål. I åter andra fall stryker byråkratisk centralisering och idiotisk ekonomisk politik livsmedelsproduktionen.

Svältkatastroferna i världen under senaste tid har förorsakats av en kombination av alla dessa misstag. Resultaten visar hur förskräckande höga offren kan vara:

Sovjetunionen 1930-33	1 0 - 1 5
miljoner döda	
Kina 1960-61	2 5 - 3 0
miljoner döda	
Nigeria (Biafra) 1967-69	1 miljon
döda	
Kambodja 1975-80	2
miljoner döda	
Etiopien 1984-85	1 miljon
döda	

Den senaste katastrofen inträffade för bara tre år sedan när mer än en miljon afrikaner, de flesta etiopier, dukade under på kontinentens plågade slättland. Trots den stora uppmärksamhet som katastrofen fick, kom världen aldrig till insikt om den

enklaste sanningen rörande hungersnöden i Etiopien; döden hade aldrig behövt drabba landet. Hungersnöden var konstgjord, skapad av människan.

Och här har vi ett ännu dystrare faktum: eftersom vi inte kommit till insikt om de politiska orsakerna till hungersnöden, eftersom vi är blinda inför den brutalitet som återupprepas, eftersom vi vägrar att läsa signalerna från dagens hungersnöder, så kommer de att dyka upp igen. Idag svälter Etiopien igen. Åtminstone sex miljoner etiopier befinner sig i riskzonen. Nu går nödroppen ut med begäran om 1,3 miljoner ton spannmål från Väst. Hur kan

det ske igen så kort tid efter? Svaret som de flesta som skrivit om hungersnöden missat är att söka i aktuell etiopisk historia.

Etiopiens militär i Stalins spår

I juni 1974 tog en grupp officerare som kallats *Derguen* makten från Etiopiens långvarige härskare kejsar Haile Selassie. Moderata krafter rensades snabbt ut och efter ett blodigt slag vid juntans högkvarter steg överstelöjtnant Mengistu Haile Mariam fram som härskare. Som ett av sina första tjänsteuppdrag kvävde han den åldriga kejsaren med en kudde.

Senare under 1975 nationaliserade Mengistu all mark. Till att börja med tog bönderna glatt i besittning de gamla jordägarnas mark. Men de fick snart veta att de inte skulle bli nya ägare till marken, den skulle kollektiviseras. Bondeoro uppstod. Studenterna protesterade samtidigt och flera självständighetsrörelser i skilda delar av landet väcktes till liv. Till slut drabbades landet också av en invasion från Somalia. Den nya regimen vacklade.

Sedan USA avspisats 1977 levererade Sovjet vapen för en miljard dollar till Mengistu, något som gjorde det möjligt för honom att besegra Somalia, kontrollera upprorsrörelserna och befästa sin maktposition. Under de tio år som gått sedan dess har Sovjet fortsatt att ösa in vapen i en takt på ungefär en halv miljard dollar per år. Med en militärstyrka på ungefär 300 000 man, 2 000 sovjetiska militära rådgivare och 7 000 kubanska soldater i huvudstaden och längs gränsen mot Somalia är nu den etiopiska militären den största och mest välutrustade krigsmakten i Afrika.

I utbyte mot att de räddade *Derguen* krävde Sovjet och Kuba mer "marxistisk renlärighet" i revolutionen. Med hjälp av den östtyska hemliga polisen började Mengistu rensa ut sina motståndare - och han började vid universitetet i Addis Abeba, en kärnpunkt för motståndet. Mer än 3 500 (av sammanlagt 5 000) studenter dödades. Och från och med 1979 började det kollektiviseringsprogram som tillkännagivits fyra år tidigare att genomdrivas med tvång mot motsträvig

bönder.

Flertalet bönder tvingades ansluta sig till kollektiv där, enligt klassiskt stalinistiskt mönster, nästan allt de producerade tillhörde staten. Stora plantager hade exproprierats och drevs nu som statsjord-

bruk, med bönderna betalade så att de knappt överlevde. De få självständiga bönder som kvarstod tilläts sälja sin överskottsskörd bara till staten och till priser som staten fastställde, priser som låg under produktionskostnaden. De privata marknader-

na för livsmedel försvann och *The Economist* kunde skriva om etiopier som sköts för "hamstring" (de lagrade säd mellan skördarna) och "profitering" (de fraktade säd till platser som saknade livsmedel).

Under sådana villkor försvann alla incitament för landsbygdens invånare att arbeta för att öka skörden. Det var inte förvånande att produktionen av teff, Etiopiens viktigaste spannmål, sjönk med 60 procent mellan 1975 och 1982. Boskapsdjur slaktades eller såldes på andra sidan gränserna. De reserver som skulle ha kunnat användas mot hungersnöd försvann. Tre miljoner etiopier – mellan åtta och nio procent av landets befolkning – flydde utomlands.

Folkflyttning i stor skala

Samtidigt som socialistisk klumpighet förlöjligade jordbruksekonomi skapade två andra program masshungersnöd på ett annat sätt. Det första är byprogrammet. Det typiska tillvägagångssättet är att regeringstrupper kommer till en by och arresterar de gamla byhövdingarna, beslagtar all privat egendom (skörden, kreatur, verktyg) och tvingar sedan lokalbefolkningen att riva sina hyddor. De tvingas sedan att marschera, och då bära delar av sina hus, till en ny central plats. Där befälles de att bygga upp nya hem tillsammans med andra grupper från andra byar, som har fått samma order. De gamla byarna jämnas med marken med hjälp av en bulldozer.

På det sättet har t ex över 4 miljoner personer från Oromo-folket i östra Etiopien nyligen tvingats lämna sina hem. I mitten av 1990-talet hoppas regeringen ha omlokalisert nästan alla Etiopiens trettio miljoner landsbygdsinvånare. Ofta motsätter sig byborna förflyttningen, och de möts med våld, prygel, våldtäkt och död. Den centrala placering dit byborna förs saknar ofta tillräcklig vattenförsörjning och ligger vanligen långt från de gamla åkrarna. Som en följd av detta överges mycket av den gamla odlingsmarken och läggs för fåfot.

Etiopiens regering har naturligtvis sina skäl för dessa bisarra omlokaliseringar. För det första är det det enklaste sättet att genomtvinga jordbrukskollektivisering som bönderna kraftfullt motsätter sig så länge som de kontrollerar sin egen mark. Dr Myles Harris, en etiopisk hjälparbetare har rapporterat att om inte föräldrarna har

de rätta pappren från byadministrationen eller "bondeorganisationen" så kan även döende barn nekas tillträde till sjukhusen. Centraliserade bostadsförhållanden underlättar också indoktrineringen av och kontrollen över bönderna. Varje "ny by" utrustas med ett vaktorn och partifanor, om inte mer.

Generellt bryter mobiliseringsprogrammet ner de traditionella maktkällorna som konkurrerar med statens makt. På kejsar Haile Selassies tid fanns det t ex 20 000 självständiga församlingar inom den etiopiska ortodoxa kyrkan och alla byar med minst 100 invånare hade sin egen kyrka. Dessa landsbygdskyrkor, liksom moskéer inom muslimska områden, jämnas nu med marken. Ersättningsbyggnader tillåts inte i byarna.

Ett något annorlunda program med liknande resultat är omlokaliseringsprogrammet. Under 1984 och 1985 omlokalisades 600 000 personer i de upproriska guerilla-rika nordliga provinserna till södern. Tillvägagångssättet avslöjades av journalister som var i landet för att rapportera om hungersnöden och upptäckte att folk pressades ihop på lastbilar och i urblåsta Antonov-plan och fördes bort.

Denna omlokalisering ägde rum med stor brutalitet. En undersökning som gjordes av en humanitär opolitisk organisation, Cultural Survival, fann att 40 procent av de omlokaliserade byborna utsatts för fysiskt våld och att 85 procent skilts från någon medlem av sin närmaste familj och att 60 procent såg människor dö eller dödas under omlokaliseringen. Cultural Survivals studie stöder resultaten från den franska hjälporganisationen *Médecins sans Frontières* som hävdade att en av sex etiopier som omlokaliseras – sammanlagt mer än 100 000 personer – dog under proceduren. För många etiopier uppstod inte hungersnöden förrän efter byprogrammet eller omlokaliseringen.

Etiopiens hungersnöd 1984-85 "konstgjord"

Efter internationella protester avbröts omflyttningsprogrammet 1986. Men uppenbarligen påbörjades det på nytt i november förra året och regeringen har förklarat att man planerar att flytta 300 000 personer under 1988. Den 8 februari sköt regeringstrupper på tusentals obeväpnade bönder som höll på att omflyttas. Tjugo av dem som gjorde motstånd döddes och

flera dussin sårades.

Denna händelse visar ett av problemen med de hjälpprogrammen. Till att börja med motsatte sig *Derguen* (det etiopiska parlamentet) Västs försök att starta hjälpstationer i de norra rebellkontrollerade provinserna, även om det var där som nöden var som störst. Kaplan, som skrivit mycket om hungersnöden, rapporterar: "I årtal har sovjetiska MiG-plan startat från regeringens baser och bombat allt som rör sig i gerillaområdena, inklusive livsmedelskonvojer."

När USA började styra hjälpen till de norra provinserna längs den sudanesiska gränsen ändrade emellertid Mengistu taktik. 1985 gick han med på att samarbeta med Röda korset och andra hjälporganisationer för att etablera livsmedelsdepåer i garnisonsstäderna i norr. Effekten skulle bli, menade han, att locka människor från rebellkontrollerade områden på landsbygden till centrala läger, där man kunde kontrollera och registrera människorna.

Journalisten Jonathan Tucker har skrivit i *The Nation* att eftersom "alla friska unga män från de gerillakontrollerade områdena anses vara potentiella gerillasoldater har de inkallats i etiopiska armén eller tvångsmässigt omlokaliseras till andra delar av landet." Med andra ord, livsmedelshjälpen används som ett bete för att locka folk till regeringens omflyttningsprogram.

Tucker citerar en hjälparbetare i Etiopien som förklarar att "programmet visserligen räddar liv, men genom att det bidrar till militärens rekrytering och omflytningarna skapar det också nya offer. På ett sätt erbjuder kampanjen försörjning åt de etiopiska styrkorna."

Uppenbarligen har rebellstyrkorna kommit till samma slutsats eftersom de förra hösten började anfälla hjälpsändningar på väg norrut och förstörde hundratal ton livsmedel. I flera fall under protest från Väst. Både Eritreas och Tigres befrielsefronter (som bägge är tvivelaktiga marxistkontrollerade grupper) har hävdade att livsmedelstransporter ofta används som kamouflage för transport av krigsmateriel. De har förklarat att regeringen måste avbryta sitt omflyttningsprogram innan de åter garanterar transporternas säkerhet.

Mengistu hävdar att bybildningen och omflyttningsprogrammet bara är motdrag mot hungersnöden, ett sätt att lätta en del av trycket i de torckdrabbade områdena.

Men de flesta utomstående bedömare menar att det främsta motivet är politiskt – att konsolidera centralregeringens makt, att genomdriva kollektivisering och att beröva rebellerna allmänhetens stöd. "Omflyttningsprogrammet är en metod att styra samhället, att placera människorna på en plats och kontrollera dem" säger Dawit Wolde Giorgis, som var etiopisk kommissarie för hjälp och återuppbyggnad, innan han hoppade av till Väst för två år sedan. Under tiden har det blivit grundläggande orsaker till den etiopiska svälten.

Hungersnöden 1984-85 var skapad – en del säger t o m med avsikt – av Mengistu som ett led i en folk mordpolitik. Även under torkans höjdpunkt förstörde armén och flygvapnet spannmålsförråd och gårdar, de lade beslag på hjälporganisationernas fordon och även på hjälpsändningar. Åtminstone hälften av offren 1984-85 bodde i områden som kontrollerades av gerillan i Eritrea eller Tigre. Många andra offer var ekonomiskt oberoende bönder som Mengistu, med ett ord lånat från Stalin, kallade *kulaker*. I början av hungersnöden, innan den "upptäcktes" av BBC i England, misslyckades inte Mengistu bara med att få hjälp, han dolde i själva verket problemet för hjälporganisationerna.

Det sovjetiska originalet: Ukraina

Den primitiva stalinismen som skapade den etiopiska hungersnöden var en maktberövsreflektion av det sovjetiska originalet. 1929 var bolsjevikernas revolution bara drygt tio år gammal och Josef Stalin arbetade fortfarande för att konsolidera sin kontroll över världens första – och vid den tiden enda – kommunistiska stat. Flertalet bönder, som utgjorde majoriteten av landets befolkning, hade ditills motsatt sig förändringar i sitt dagliga liv. Många av de traditionella teknikerna för åkerbruk och boskapsskötsel, religiösa ceremonier i bykyrkan och det sociala umgänget i grannskapet fortsatte som det hade gjort under generationer.

Men sent det året beordrade Stalin kollektivisering av det sovjetiska jordbruket. Tio miljoner småbrukare berövades sina jordlotter och tvingades tillbaka i livegenskap för första gången sedan dess avskaffande 1861. Men den här gången var det kommunistpartiet och inte storgodsägaren som styrde, och det hela organi-

serades av politiska och inte ekonomiska skäl. Alla redskap, djur och t o m personliga livsmedelsförråd, beslagtogs och man förklarade att all framtida produktion var statlig egendom. Naturligtvis bröt livsmedelsproduktionen samman.

Stalin såg en möjlighet i att kombinera jordbrukskollektiviseringen med en kampanj för att likvidera "revolutionens fiender". Dessa definierades som de rikare bönderna (*kulakerna*) liksom medlemmar i vissa andra grupper som Stalin såg som ett hot – särskilt de bråkiga ukrainarna, de antisovjetiska kosackerna i norra Kaukasus och de kazachiska nomaderna. Följden var ett fullständigt sammanbrott för livet på landet i Sovjetunionen. Jordbruket i det som hade varit Europas kornbod lades i ruiner och – trots att det inte förekom några naturkatastrofer – dog mellan 10 och 15 miljoner människor. Huvudsakligen av svält och i tvångsarbetsläger.

Myndigheterna genomförde en intensiv kampanj för att beslagta spannmål, även när hungersnöden var som värst. "Brödförskaffningskommissioner" granskade ladugårdsbackar och halmtak med käppar för att hitta och beslagta alla privata lager. De svältande hindrades med våld från att lämna de drabbade områdena och de transporterades tillbaka om de upptäcktes i städer eller i grannprovinser där det inte rådde svält. Nyheter om svälten undertrycktes och när de trots det sipprade ut avvisade de sovjetiska ledarna erbjudandena om hjälp.

Hungersnöden var till en del en statlig utrotningspolitik och den var också till en del bristande insikt om hur ekonomiska incitament fungerar och till en del resultatet av idiotisk centralplanering (vid ett tillfälle arresterades hela personalen vid Statens meteorologiska institut och anklagades för att ha lämnat falska väderprognoser) Den kommunistiska regeringens direkta ansvar är under alla omständigheter klart.

Ingen läxa lärd i Kina

Om det nu fanns en läxa att lära sig av de sovjetiska bröderna, så inte lärde sig kineserna den. Ett år efter maktövertagandet 1949 konfiskerade de kommunistiska härskarna all mark för dem som ägde mer än fem tunnland och delade ut marken till de fattiga bönderna. Under den proceduren beräknas mellan 16 och 28 miljoner markägare ha dödats.

Konfiskationerna var nätt och jämt avklarade när ett nytt program avslöjades. Marken fortsatte att vara privatägd, men den inordnades i jordbrukskooperativ. Det fanns tio miljoner sådana 1954. I slutet av 1956 centraliserades dessa ytterligare till 700 000 kollektivjordbruk, som innefattade nästan alla som var verksamma i jordbruksnäringen.

Under de följande två åren avskaffades den kvarvarande markägarefunktionen och när Maos *Stora Språnget Framåt* började 1958 samlades de 700 000 kollektivjordbruken i 25 000 kommuner. Bönderna blev jordbruksarbetare. Inte bara arbetet utan också lätrandet, barnuppföstran och andra privata angelägenheter gjordes gemensamma. Den sociala kontrollen från regeringens sida var nästan fullständig. Personliga incitament för jordbruksproduktion försvann.

I slutet av 1950-talet hade Kinas årliga spannmålsproduktion nått 270 miljoner ton. 1960, ett år efter det *Stora Språnget* uppskattades siffran ha minskat till 150 miljoner ton. Den nådde inte upp till den siffran igen på ett årtionde och den nådde inte upp till sin gamla nivå förrän helt nyligen. Som man kunde misstänka bröt en katastrofal hungersnöd ut i Kina 1960-61. Grundat på folkräkningsdata uppskattas numera den otroliga siffran på mellan 25 och 30 miljoner människor ha omkommit genom av regeringen skapad hungersnöd under en period på mellan två och tre år.

Likheterna mellan katastrofen i det *Stora Språnget Framåt* och Stalins kollektivisering är många. I grunden förorsakades bägge av en beslutsamhet att underkasta även den livsnödvändiga produktionen under politisk styrning. Medan motivet i Sovjet var ren cynism var det i Kina en revolutionär utopism. Resultaten var emellertid lika dödliga i bägge fallen. Och effekterna var tragiskt långvariga. Ännu under 1970-talet var livsmedelsbrist ett vanligt inslag på stora delar av Kinas landsbygd, trots den officiella propogandan om motsatsen (se t ex Steven Moshers Kina-bok).

Inte förrän under Deng Xiao-pings reformer under slutet av 1970-talet och början av 1980-talet fick de flesta jordbrukshushållen en liten privat jordlott, några möjligheter att själva välja gröda och viss frihet att sälja skörden på en fri marknad. Först då började jordbruksproduktionen att återhämta sig. Från 1978 (när

reformarbetet påbörjades) till 1984 ökade den kinesiska spannmålsproduktionen med 34 procent till rekordnivån 405 miljoner ton. Kina började t o m att i liten skala exportera spannmål.

Men ökningen i spannmålsproduktionen har stannat upp och idag står Kina återigen inför svår brist på slä, liksom på andra livsmedel. Tydligt har den partiella liberalisering som man hittills genomfört gjort så mycket den nu kan göra för att öka produktionen. En del av problemet ligger i att regeringen kontrollerar spannmålspriset på en orealistiskt låg nivå för att vara stadsborna till lags. Nu upptäcker bönderna att det är olönsamt med spannmål i jämförelse med grönsaker, örter och medicinalväxter, som kan säljas på den fria marknaden. Kinas bönder har skaffat sig smak för sedvanliga företagarincitament och det är osannolikt att livsmedelsproduktionen kan öka nämnvärt ytterligare om man inte går in för ytterligare marknadsinriktade reformer.

Informationen om hungersnöden 1960-61 stoppades så effektivt att det var först nyligen som världen fick kännedom om den. Och det var först under de allra senaste åren, när världen fick tillgång till befolkningsuppgifterna, som vidden av katastrofen stod klar. Att 25 miljoner offer för hungern kunde hemlighållas för resten av världen är viktigt politiskt sett, som den indiske akademikern Amartya Sen konstaterat i *New York Review of Books*:

"I Indien skulle även en bråkdel av det antalet offer ha förorsakat en storm i tidningarna och tumult i det indiska parlamentet. Den sittande regeringen skulle möjlig största säkerhet ha tvingats att avgå. Varje regering som vill sitta kvar måste hindra en sådan katastrof till varje pris. Därför är livsmedel och svält frågor som är kopplade till frågan om frihet, fria tidningar och i slutändan demokrati".

Karl Zinsmeister

Artikeln fortsätter i nästa nummer av *Contra*. Den har återgetts i juni nummer 1988 av *Reason magazine* med vederbörligt tillstånd. Copyright 1988 The Reason Foundation, 2716 Ocean Park Blvd, Suite 1062, Santa Monica, CA 90405, USA.

VIDEO- CENSUR ÄR ONÖDIGT!

Våldsskildringsutredningen säger nej till censur av videofilmer. Videovåldsdebatten är kraftigt överdriven. Det finns inget samband mellan våldet i samhället och våld på video. Och en förhandsgranskning skulle hota såväl yttrandefriheten som smala kvalitetsfilmer.

Så kom den då den omtalade utredningen om videocensur, med titeln *Videovåld II* i stora bokstäver på omslaget – som vore det fråga om uppföljaren till en tidigare succéfilm på video.

Det är ett i sedvanlig byråkratisk anda omständligt och svåröverskådligt dokument, på 250 sidor, som utredaren Carl Johan Cosmo, med medhjälpare, åstadkommit. Somligt är ren utfyllnad, som t ex uppräknningen av vilka kabeltevekanaler som når svenska hushåll. Flera av diagrammen och tabellerna kunde också ha utgått. Vem är t ex intresserad av att veta att; av de svenska män som inte är videoinnehavare ser två procent på video en fredagkväll?

Vart tredje hushåll

Dessbättre innehåller utredningen även mer matnyttig information. Vi får veta att närmare 36 procent av de svenska hushållen har tillgång till video. Det är något fler än i Danmark (26%) och Norge (31%), men färre än i Storbritannien (43%) och i Japan (55%). Om utvecklingen håller i sig räknar man med att 50 procent av Sveriges hushåll har video till julen 1989.

En genomsnittlig dag tittar 20 procent av videoinnehavarna på video. Något fler ser inspelningar de gjort från TV än på hyrfilm.

Hyrfilmsbranschens årsomsättning

uppskattas till 1,7 miljarder kronor. Vissa dagar i veckan hyr 300 000 till 350 000 personer i landet videofilm.

Utländska exempel

Utredningen redovisar också filmgranskningen i några andra länder. I Danmark och Västtyskland finns överhuvudtaget ingen censur av filmer för vuxen publik, vare sig det gäller biofilmer eller videofilmer. Den västtyska vuxencensuren avskaffades så sent som 1985.

Storbritannien har däremot betydligt strängare regler. I januari 1985 införde man förhandsgranskning av videogram för privatbruk. Videogram bedöms t o m strängare än filmer för offentlig visning. Hur denna strängare censurnorm förhåller sig till de normer som den svenska filmcensuren tillämpar, framgår dessvärre inte. Det kan ju mycket väl vara så att de strängare regler som tillämpas på hemvideofilmer fortfarande innebär *färre* klipp än de som utförs av den svenska filmcensuren. I fråga om pornografi är dock toleransnivån lägre i Storbritannien. Vidare censureras bl a vissa "fula" ord.

Norge intar en mellanställning. Det norska systemet bygger på efterhandskontroll, vilken underlättas av att alla videogram som tillhandahålls allmänheten måste re-

VIDEO VÅLD II

- förslag till åtgärder -

SOU 1988:28

Betänkande av våldsskildringsutredningen

gistreras i ett särskilt register. För att få hyra ut eller sälja videofilmer till allmänheten krävs kommunalt näringsstillstånd.

Sansade argument

Våldsskildringsutredningens överväganden är på det hela taget sansade och väl underbyggda. Till skillnad från de mer rabbiata videomotståndarna ser man påfallande realistiskt både på filmutbudet och på de möjligheter som finns för en effektiv filmgranskning.

En väf omhuldad tes bland censurarhängarna är att det finns samband mellan våldutvecklingen i samhället och det s k videovåldet. Med hänvisning till en rapport som Brottsförebyggande Rådet (BRÅ) gjort på utredningens uppdrag avvisar utredningen denna tes. Man framhåller att ett sådant samband är föga sannolikt. Den våldsutveckling som skett är inget som kan sättas i samband med videons framfart, utan började redan på 1960-talet.

I stället betonar man att "våldsbrottsligheten är alltför allvarlig för att 'bekämpas' genom en åtgärd mot extremvåld i film och video, som kan vara bekväm för de flesta men som inte på verkar den reella utvecklingen".

BRÅs rapport, utförd av Petr Gerdman, bär slutsatsen: "I den allmänna debatt om

våldet i samhället har videovåldet fått alltför stor uppmärksamhet. Frågan om kampen mot videovåldet bör i första hand uppfattas som en kulturpolitisk och inte som en kriminalpolitisk fråga”.

Begränsad effekt

När det gäller åtgärder mot filmer med våldsinslag framhålls att sådana endast i begränsad omfattning kan påverka utvecklingen. Man varnar för en övertro på förhandsgranskningens effektivitet.

Ungdomars intresse för extrema våldsfilmer är inte på långa vägar så stort som vissa debattörer vill göra gällanden. Och i den mån ungdomar ser sådana filmer skaffar de sig vanligen dessa på annat sätt än genom att hyra eller köpa dem på den öppna marknaden. Det rör sig i stället om piratkopior som man lånar av kamrater eller i sin tur kopierar. En obligatorisk förhandsgranskning skulle inte träffa dessa filmer, av vilka många redan idag är förbjudna.

”Ett förbud kan inte rimligtvis omfatta mera än de mest extrema våldsskildringar”, fortsätter utredarna. ”Det finns ett fullt legitimt behov av filmer och videogram med spänning och äventyr och det finns även anledning att i film och videogram skildra problem i samband med våldet. Det kan aldrig komma i fråga att hindra alla våldsinslag i sådana skildringar”.

Nio av tio videofilmer är för redan granskade. Antingen i samband med filmens biografpremiär, eller på frivillig basis.

Ingen smakcensur

Här varnar man för att blanda ihop förbudet extremvåld med andra, tillåtna, våldsskildringar. Det är tveksamt om opinionsbildarna är på det klara med skillnaden. Att skildringar kan förefalla ofläckande, smaklösa eller kränkande för vedertagna värderingar är inget skäl för att tillgripa censur.

Ett annat förhållande som förtar en förhandsgranskningens effektivitet är att det inte går att kontrollera vilka ålderskategorier som ser filmerna. Många filmer med mer eller mindre omfattande våldsinnehåll är godkända för offentlig visning för vuxenpublik. Att en film förhandsgranskats och godkänts för vuxna gör den för den skull inte lämplig för små barn.

Utvecklingen har medfört att den en-

skilde i mycket högre grad än tidigare kan välja det han ser på video och i TV. Det är vanligt att TV-företagen lägger filmer som är mindre lämpliga för barn sent på kvällen. Tidigare innebar det förfarandet att den yngre publiken åtminstone reducerades. Idag är det med videons hjälp lätt att förflytta TV-tittandet över dygnet. Sena kvällsprogram kan lika gärna ses i efterhand på dagtid.

Yttrandefriheten

Våldsskildringsutredningen betonar yttrandefrihetsaspekten. Det är tveksamt om en förhandsgranskning av videogram står i förening med Regeringsformens grundlagsbefästa skydd för yttrandefriheten. Det förligger också ett betänkande från Konstitutionsutskottet (KU) från 1987 om ett vidgat grundlagsskydd som omfattar mer än det tryckta ordet. Skyddet av film och videogram har här en central del.

Yttrandefriheten för bildkonstnärers rätt att uttrycka sig måste värnas. En förhandsgranskning av samtliga videogram skulle bli en belastning för de produkter som inte riktar till en masspublik. Utgivningen av kvalitetsfilm skulle kunna komma att minska, eftersom granskningen innebär en produktionshämmande kostnad.

Varje regelsystem för förhandsgranskning måste innehålla olika undantag från granskningsplikt, med tillhörande gransdragningsproblem. De undantagna kategorierna skulle försvåra kontrollen och leda till både godtyckliga beslut och försök att kringgå lagstiftningen.

Även med ett antal undantag skulle granskningen bli mycket omfattande. Det skulle bli svårt att upprätthålla kvalitén på

en så omfattande organisation, vilket kan leda till att rättssäkerheten i granskningsarbetet blir lidande.

Beslut i höst

Våldsskildringsutredningen avvisar ett system med förhandsgranskning. I stället förordar man en ökad tillsyn, som ska utföras av statens biografbyrå. Man föreslår också att straffet för grova fall av olaga våldsskildring skärps.

En grov anmärkning måste dock riktas mot utredningen; den drar inte upp några klara linjer beträffande *ansvaret* för videofilmerna. Det rimliga vore ett system med ansvarig utgivare, likt det som gäller för tidskrifter. Att kräva ansvar av den enskilde videouthyraren är orimligt, lika orimligt som att låta bokhandlare och tidskriftsförsäljare stå till svars för oegentligheter i de tryckta alster de tillhandahåller. Den enskilde videouthyraren kan omöjligtvis känna till innehållet i samtliga filmer han hyr ut. Även för mindre videobutiker handlar det om tusentals titlar.

Trots denna anmärkning är dock utredningens förslag så bra som man rimligtvis kunnat hoppas på.

Den kommer givetvis inte att påverka censuranhängarna. De har ju redan bundit upp sig vid sin uppfattning. Att de opinionsbildare som driver frågan, i sin upphetsning, tillgriper både fantasi och ren lögn, är något som dessa anhängare nog varken vill eller kan inse.

Förhoppningsvis kommer dock Riksdagen, när den beslutar i höst, att gå på utredningens linje.

Anders Fjällström

År	Andel av hushållen	Andel av befolkningen 9-79 år	Antal apparater (1000-tal)
1980	3,5	4,0	120
1981	8,0	9,0	285
1982	13,0	15,0	435
1983	16,0	18,0	530
1984	19,0	20,0	665
1985	23,0	23,0	810
1986	29,0	29,0	1000
1987	36,0	37,0	1250

Antalet videoapparater har ökat drastiskt under 1980-talet.

Så finansierades

OKTOBER- REVOLUTIONEN

Vem finansierade Oktoberrevolutionen? Svaret gömmer sig i dokumenten från det kejsrerliga Tyskland. Tyskarna stöttade Lenin som en del av sina krigsansträngningar under Första världskriget. Kampanjen var framgångsrik. Tyskland kunde sluta separatfred med Ryssland på mycket fördelaktiga villkor.

Vad vi med säkerhet förutsett hade inträffat: den ryska revolutionen hade försvagat härens stridskraft.

E Ludendorf, Minnen från Kriget 1914 till 1918, band 2, s 39

Lenins svenska vänkrets firade med all säkerhet den ryska revolutionen 1917 och hela den svenska pressen skrev om det, men det var ingen tidning som skrev om vem som finansierade den ryska revolutionen. Vad få vet eller vägrar tro är att Lenin fick nästan 50 miljoner guldmark från initierat håll i Berlin. Naturligtvis förnekar man från kommunistiskt/socialistiskt håll det hela, för det vore ju onekligen en pikant poäng att de högborgerliga tyska generalerna skulle ha finansierat den bolsjevikiska revolutionen i Ryssland. Vi vet idag att Hjalmar Branting var den förste framstående arbetarledare som öppet vädrade sina misstankar om bolsjevikpartiets finansiering. Han tyckte att det var konstigt med Pravdas plötsliga expansion: den spreds i massupplaga och delades ut gratis vid fronten. Och tidningen propagerade för en separatfred med Tyskland. Branting uttryckte misstankarna i ett tal som refererades i Social-Demokraten den 23 april 1917. Brantings misstankar var helt riktiga, för den tyska generalstaben hade skapat en revolutionsfond innan Första världskrigets utbrott. Syftet med revolutionsfonden var att starta olika revolutioner i Irland, Indien, Mellersta

östern och Tsarryssland. De viktigaste namnen som ofta nämns som finansierare av den ryska revolutionen var Alexander Helphand, Furstenberg, Brockdorf-Rantzau, Waldemar Sklarz och en del andra. Wilhelm II gillade och stödde idén. Den ryska generalstaben var beredd på att investera upp till 80 miljoner guldmark för att störta Tsarregimen (man hade en budget

för hela världen på 325 miljoner) och den 3 april 1917 åkte Lenin med förtrogn från Schweiz på initiativ av tyska utrikesdepartementet och med högsta krigsledningens medgivande (Ludendorf) till Ryssland. Tyskarna visste att han skulle sluta fred med dem om han fick makten och man beräknar att 26 miljoner gick åt till detta ändamål.

Bolsjeviken Lenin fick 50 miljoner guldmark från det kejsrerliga Tyskland.

Tyska dokument avslöjar

Nu kanske en del Contraläsare undrar om det finns några bevis? De främsta bevisen är två telegram i september och december 1917, där den tyske utrikesministern meddelar kejsar Wilhelm att hans ministerium försett bolsjevikerna med en ström av pengar och att partiet inte skulle ha skaffat sig den grad av inflytande som det har idag, utan vårt regelbundna stöd. Denna uppgift får stöd i en analys daterad den 4 februari 1918, bland de tyska dokumenten över utrikesministeriets utgifter utomlands för propaganda och revolutionära ändamål.

Enligt dokumentet anslogs till Ryssland 40 580 997 mark, varav 26 556 122 mark redan förbrukats. Enligt andra dokument om utbetalningar efter bolsjevikernas maktövertagande står det klart att 11 500 000 mark användes för november 1917.

Det finns andra uppgifter som styrker påståendena. Till exempel Eduard Bernsteins bestämda påstående om stöd på 50 miljoner mark. Logiken i att tyskarna

störde bolsjevikerna var intresset för deras fredspolitik, frånvaron av andra större resurser för partiets väldiga propagandakampanj, inflödet av pengar genom Furstenbergs kommersiella kanaler. Men ovisföringen står och faller med den tyske utrikesministern som måste betraktas som den mest pålitliga källan när det gäller utgifter för hans eget departement. Den stora svagheten ligger förstås i att det från bolsjevikiskt håll totalt saknas varje som helst bevis, vilket dock inte är på något sätt överraskande.

Alexander Helphand som medhjälpare

Efter Lenins död 1924 lades all dokumentation under statlig kontroll och censur. Men det finns en annan viktig källa att gå till om man skulle tvivla och det är Alexander Helphand. Vid sekelskiftet var Helphand Rysslands kanske mest inflytelserike marxistiske teoretiker. Lenin redigerade *Iskra* (Gnistan) i hans hem i München. Vid revolutionsförsöket 1905 var Helphand Petersburgsovjetens siste ordförande, arresterad och fängslad tillsammans med Trotskij lyckades han fly

till Tyskland där han blev en av socialdemokraternas främsta publicister. Vid krigsutbrottet 1914 blev han tysk patriot. Helphand var utan tvekan hjärnan bakom tyska UD och generalstabens revolutionspolitik. Han var arkitekten bakom den tyska generalstabens plan att finansiera tsarfientliga ryska grupper verksamhet. Finansoperationer skedde genom hans exportkompani (med Jakob Furstenberg som VD) och ett krigsforskningsinstitut i Köpenhamn, där flera av Lenins förtrogna var anställda tillsammans med de tyska generalstabsagenterna (Waldemar Sklarz). Samtliga förnekade efter kriget den kvittolösa trafiken, men tyska dokument visar att Helphand tog ut flera miljoner mark för den ryska revolutionens främjande. Efter avslöjandena om de tyska pengarna flydde Helphand till Schweiz, men utvisades och bosatte sig sedan i Berlin där han under Weimarrepubliken var rådgivare åt den tyska regeringen.

Vi vet också idag att Brockdorf-Rantzau var en av den tyska revolutionspolitikens ivrigaste förespråkare och som tysk ambassadör i Köpenhamn och god vän med Helphand. Där Brockdorf-Rantzau

lyckades utverka att många miljoner riksmark betalades ut till de revolutionära grupperna. Under Weimarrepubliken var Brockdorf-Rantzau utrikesminister och senare ambassadör i Moskva.

Vi vet idag att Lenin slöt fred med tyskarna i Brest-Litovsk 1918 och att den kommunistiska regeringen fick betala 6 miljarder mark i krigsskadestånd. Man kan utan tvekan säga att tyskarna slog två flugor i en smäll. Man fick sin fred och pengarna man hade satsat i revolutionen fick man tillbaka med rejäl vinst. Tyvärr så dyker det idag upp böcker som påstår att det var den tyska familjen Warburg och andra judar som finansierade den ryska revolutionen. Men dessa fascistiska eller kommunistiska teorier har inget värde, för de är helt gripna ur luften. Det var den tyska generalstaben med Ludendorff i spetsen som låg bakom den ryska revolutionens pengar.

Dietmar Kröhnert

Källor:

Det plomberad tåget av Michael Pearson
Ryska posten av Hans Björkegrén
Griff nach der Weltmacht (1914-1918) av Fritz Fischer

BREV TILL CONTRA

Contra publicerar insändare och läsarbrev i mån av utrymme. Vi förbehåller oss rätten att korta ned publicerade bidrag. Skriv kort!

CONTRA!

Angående nummer 2-88

Under SVERIGE-NYTT, under rubriken "Sovjet får stöd till propaganda", står det att Svenska Freds-, till skillnad från Svenska Fredskommittén, är en "riktig" fredsorganisation.

Här har vi ett exempel på vad jag menar med att kunna urskilja sanning från lögn och bedrägeri utan att ha konkreta bevis. Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen är en kommunistisk frontorganisation stödd av Socialdemokraterna, vars målsättning är att demoralisera sveriges militära försvar i huvudsak. Ingvar Bratt är en lögnare och infiltratör som vände sig just till denna organisation.

Hans bok *Rädslan* är en säljare till ett dekadent och demoraliserat samhälle i upplösningstillstånd. Hans "rädsla" är emellertid lögn. Han vet att han arbetar i en tid då det han gör spelar honom och socialismen i händerna.

Hans Eliasson

BILLIGARE BÖCKER!

Du som ofta köper böcker av
Contra tjänar på att bli medlem i
BOKKLUBBEN FRIHETSFORUM.

Du får:

- Lägre bokpriser
- Böckerna levererade portofritt
- Tre veckor på Dig att betala
- Bokerbjudande varje kvartal - men Du kan köpa till medlemspris även mellan erbjudandena.

Skriv eller ring till Contra
för mer information

FRIHETENS RÖST
ANTISOCIALISTISK TELETIDNING
08-52 48 99

BOK-NYTT

Vad är demokrati?

Inget ord har sådan makt över svensk samhällsdebatt, som ordet *demokrati*. Det som inte är "demokratiskt" anses som samhällsfientligt. Men vet egentligen gemene man vad själva ordet demokrati är liktydigt med? Anledningen till bristen på klarhet kring begreppet demokrati torde ligga i den bristfälliga diskussionen eller rent av bristen på diskussion. För dåligt med debatt, för kläna debatter där de förekommer.

När man nämner ordet demokrati, menar man två olika saker. Det föreligger alltså rentav tolkningssvårigheter i vårt land, som i många andra länder, finns det gott om exempel på "demokratiskt" fattade beslut som går medborgarna emot. Ett välkänt praktikfall: En majoritet av svenska folket ville *inte* ha löntagarfonder. Ändå fick vi löntagarfonder.

Ett teoretiskt fall: Om 51 procent av en grupp bestämmer att 49 procent av gruppens medlemmar ska avrättas, så är det ett *demokratiskt synpunkt* oantastligt beslut, det är ju ett majoritetsbeslut. Men – är det ett bra beslut? Är det etiskt försvarbart?

Bevissäkringslagen kan tjäna som exempel på en lag, som inte ens står i överensstämmelse med folkets rättsuppfattning. Många frågor hopar

lagnare är det att demokrati diskuteras.

Skriften *Vad är demokrati?* avser att samla tankar kring demokratin och maktutövningen under olika epoker och i olika kulturer. Boken ingår i Timbro Idés projekt *Makten och friheten*. Det är fyra temata som behandlas, främst vårt behov av överhet och risken för maktmissbruk samt "demokratis

paradox".

Tretton välkända texter nalgelfars, Hobbes, Lockes, Rousseaus och Marx' texter, vidare Platon, Lenin, Mill med flera.

Det finns tjugo diskussionspunkter samt en utförlig studieanvisning till nytta för studiecirklar och självstudier.

Vad är demokrati? är en skrift, värd att fördjupa sig i. Den är intressant för oss alla, oersättlig för demokrater.

Boken är den enda antologin i sitt slag på svenska.

Arne Sundström
Vad är demokrati? Nyläsning av klassiker. Timbro Idé.

Teknik som vapen

Här några av bokens rubriker: Så beroende är Sverige. Så rangordnas världen. Sveriges exportpoliser. USAs syn på Sverige.

"Bristande kunskap om den amerikanska exportkontrollen kan få ödesdigra följder både för det enskilda företaget och Sverige som nation".

Så skriver författaren i sin viktiga bok om exportkontrollens många dimensioner. Det är angeläget att politiker, journalister och allmänhet ordentligt sätter sig in i nyheterna inom exportkontrollområdet. Denna bok ger den helhetsbild som är nödvändig för att förstå problematiken kring dessa viktiga men också mycket svåra frågor.

Stockholms handelskammare är medveten om problemen men hur är det med våra opinionsbildare i olika media? Har de klart för sig vilka oerhört viktiga problem som det här handlar om? Den som söker information i kanslihuset har inte mycket att hämta. Exempelvis beträffande handelsdepartementets tidskrift är utbytet magert.

Den här anmälda boken, den enda i sitt slag på svenska, välkomnas varmt. Författarna är journalister från tidskriften *Ny Teknik*. De har synbarligen bemötat sig om att göra en grundlig beskrivning av problemen kring Sveriges beroende av omvärlden vad angår vår säkerhetspolitik. Sverige har hamnat i skottlinjen mellan supermakterna i deras kamp om tekniken. USA har byggt upp hinder i syfte att stoppa all export av avancerad teknik från Väst till Öst. USAs hårda regler medför oerhörda konsekvenser för Sveriges del. Asea Brown Boveri och Ericsson skulle praktiskt taget gå under utan delaktighet i USAs elektronik och dess datatillämpningar. Sedan smuggelaffärer uppdragats i vårt land är USAs representanter misstänksamma och ställer hårdare krav nu än vad de tidigare har gjort. De svenska företag som exporterar ma-

bete. Det är alltså ingen "vanlig rapport" ur dokumentär synvinkel. Här rör det sig om en genomarbetad studie som visar att amerikanska beslutsfattare hyser den största misstro mot vårt land. Sverige får inte göra avancerade elektronikaffärer med USA, innan landets militärhögkvarter först har granskat affären. Så snart amerikanska komponenter ingår i en maskin till Sverige blir det tvärstopp. Det kan ta år innan en

svensk ansökan har godkänts av Pentagons granskare. *Till och med en affär mellan Sverige och Norge kan kräva ett amerikanskt godkännande!*

Fler än 300 företag har förbundit sig att följa amerikanska exportregler för all framtid. Observera att det är *endast från Sverige*, som USA kräver en sådan försäkran! Vid fall av avvikelser kommer omedelbart ett straff. Ett bra exempel utgör Datasaab. Senare ägaren Ericsson fick böta inte mindre än 22 miljoner kronor för brott mot USAs regler.

Holmström och von Sivers är begåvade pedagoger. De har bemötat sig om att skildra detaljer som visar hur Sverige tvingas följa amerikanska regler. Vi i Sverige har *ingenting* att sätta emot. I denna högteknologins värld framstår Sverige som ett u-land i jämförelse med Förenta Staterna. Sverige har dragits in i USAs kamp för att hindra att Sovjet och Östblocket ska kunna komma över avancerad teknik. I vår egen säkerhetspolitiska debatt har politikerna hittills undvikit att ta upp denna känsliga och komplicerade verklighet.

I supermakternas kamp är Sverige med sin stora utrikeshandel en alltmer ifrågasatt stat med ambition att vilja ha alla fördelar, men samtidigt framstå

skiner med amerikanska elektronikkomponenter, måste rätta sig efter amerikanska lagar – inte enbart efter svenska.

Kriget kring tekniken

En noggrann genomgång redovisas i skriften. Kriget kring tekniken planeras i Pentagon och i det amerikanska handelsministeriet. Författarna har intervjuat ett tusen personer. Det har tagit dem tre år att genomföra sitt grundliga ar-

sig alltså kring demokratibegreppet. Vi hade en borgerlig regering i Sverige under sex års tid. Kom den odemokratiska kollektivanslutningen bort? Kom TV-monopolet till korta? Kom det fjolliga och odemokratiska relativa betygssystemet bort? Ingalunda. Allt förblev – *i sann demokratisk ordning* – vid det gamla.

Den enskilde medborgaren har i vårt land mycket svårt att få sin vilja igenom. Desto ange-

som ett "neutralt" land. Balansgången blir pinsamt svår, då ju Sverige är så oerhört beroende av USAs teknik. Vill vi ha tekniken, får vi naturligtvis acceptera USAs allt kärvarare villkor. I boken skildras den amerikanska kontrollens omfattning. Den medför långa väntetider. USAs misstänksamhet mot vårt land är med andra ord besvärande.

Tekniken som vapen är en för

oss alla viktig bok. Den utmynnar i ett förslag till vägval. Man skisserar möjliga utvägar för framtiden. Boken är illustrerad med foton och diagram.

Arne Sundström

Mikael Holmström och Tom von Sivers: USAs exportkontroll. Tekniken som vapen. Ny Teknik/Ingenjörsläroverket. ISBN 91-7284-195-8.

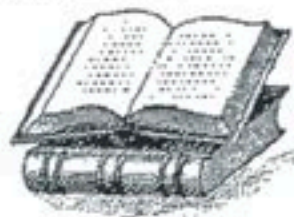
PS. Det kom till slut en lag om exportkontroll. På den reagerade stormakterna – som väntat – helt olika. USA: "Bra Sverige!". Sovjet: "Exportkontrollen brott mot neutraliteten."

Stupstocken

År 1956 förvärvade LO den liberala Stockholmstidningen, ändrade dess image efter "rörelsens" behov, och betalade 140 miljoner i understöd innan tidningen, tio år senare, lades ned.

SAP och LO, som via en rad anknutna organisationer och bolag äger den socialdemokratiska pressfloran, var ingen lysande förebild som arbetsgivare.

Aftontidningen, grundad 1942, lades ned 1956. Morgontidningen från 1885, omdöpt 1944 till Socialdemokraten, nedlades 1959. Tidskriften

Folket i Bild såldes till Åhlén & Åkerlund 1954 och utkommer fortfarande – som porrtidning... Symboliken torde vara uppenbar.

I september 1981 etablerade "arbetarrörelsen" efter många om och men en tidning under namnet Stockholmstidningen, Stocken i vardagstal. Tre år senare var också den nedlagd. Det är främst den skamliga nedläggningen av Stocken som Nancy Westmans bok *Stup-*

stocken handlar om. Nancy Westman var en av kulturskribenterna på tidningen, från början och till det skamliga slutet; konkursen. Hon skriver: "I runda tal kostade tidningen sina ägare 50 miljoner kronor. En hederlig avveckling hade kostat ytterligare 60 miljoner... Även för samhället blev det kostsamt; I statligt presstödd fick Stocken 105 miljoner kronor".

Vad som gör nedläggningen än mer skamlig är inköp av leasade möbler för 1,6 miljoner och utbetalning av 4,3 miljoner till fackägda BPA, samma dag tidningen gick i konkurs. Men styrelsen gick fri efter långvarig förundersökning.

Nancy Westman råkar sticka hål på ett par seglivade dogmer, som då och då blåses upp i ledartidningar eller från talarstolar; Solidariteten inom "rörelsen", och att det på något sätt skulle vara högt till taket inom dess pressorgan. Stockholmstidningen blev hyllad med blommor vid tillblivelsen, men motarbetades skoningslöst av A-pressen. I synnerhet såg Aftonbladet – rörelsens flaggskepp – en farlig konkurrent i Stocken, inte en kollega. Visserligen ansågs chefredaktören Sven O Andersson vara frispråkig – han fördömde kollektivanslutningen – med det hindrade inte honom från att censurera sina medarbetare. Palmes "otur" med sina justitieministrar – en "otur" som spökar för hans

efterträdare än i dag – fick inte omnämnas.

En hel rad numera kända namn passerar i revy i mer eller mindre smickrade sammanhang: Sten Andersson, Ebbe Carlsson, Rune Molin, Thage G Petersson, Bo Toresson, Sigvard Mariasin med flera, anser sig vara synnerligen av ödet skickade att leda Sveriges fortsatta välstånd...

Läsaren ges också intressant inblick bakom kulisserna, där ledarna för arbetarrörelsen håller i trådarna. "Det är också en ideologisk katastrof när

ledarna...i råaste kapitaliststil kastar ut 170 personer på gatan...", står det i avskedsannonsern den 24 augusti 1984.

Den "ideologiska katastrofen" var bara en i den långa raden av SAP-katastrofer, vars slut vi ännu inte kan skönja...

Marek Zyto

Nancy Westman; Stupstocken. Ordfronts Förlag

CONTRA 6 1988

I nästa nummer av *Contra* fortsätter Karl Zinmeister att granska hungern som politiskt fenomen. Vi kommer att få en inblick i livet i Vietnam genom en av de svenskar som tillbringat flera år i Nordvietnam – vid Bai Bang-projektet. Vi ska också granska den svenska neutralitetspolitiken genom seklen.

...kommer i oktober